

TĖVIŠKĖS ŽIBURIJAI

Nr. 28 (81)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Liepos (July) mėn. 12 d.

Kaina 10¢

1704
The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Kultūrai Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Į trečiuosius metus įbridus

Užuominų jau nebeapokančia. Reikia kalbėti aiškiai ir atvirai. Mūsų krašto bendruomenės organų kūrimas įklimpo taip, kad reikalinga radikalių pakeitimų. Liepos 1 d. Kanados lietuvių bendruomenė įbrido į savo organizavimosi balos trečiuosius metus. Ar ilgai ji taip klampas? Prieš du metus mes džiaugėmės būsią pirmieji, o atsilikome pačiame gale. Net JAV žada pralenkti. Trečius metus dirba mūsų Centrinis LOK Montrealy, o vasių vis dar nesimato, nors jų visi laukia ir nerimauja, nes mūsų neorganizavimosi ydos visur prasikiša. Kodėl gi taip yra? Nėra jokios abejonės, kad C. LOKas neatlieka savo uždavinio. Apie jo posėdžius jau kuris laikas negirdime nieko. Balandžio 13 d. pagaliau buvo priimtos rinkiminės taisyklės krašto tarybai rinkti. Po to, berods, buvo dar vienas posėdis gegužės mėn., o taisyklės spaudai paskelbti duotos tik birželio 21 d., t.y. daugiau kaip po dviejų mėnesių. Per tuos du mėnesius ir per jau besibaigiantį tretįjį nepadarėta nieko. Nepaskelbtas nei padalinimas apygardomis, nei apylinkių ribos, nei rinkimų data, nei pagaliau nepaskelbta jokių paraginimų ar paaiškinimų ir iš viso neparodyta jokios LOK gyvybės ženklo.

Pagal 1949 m. liepos 1 d. sutartimą, buvusių pagrindinio centrinių LOK ūdarytį, didžiosios srovės bei iniciatyva tame organe pripažinta KLCT. Dėl to ir jos organas "Nepr. Lietuva" protarpiais bando skelbti šito užvilkinimo pateisinimus, ieško priežasčių kažkur kitur, tik ne savo gričioje. Štai, pradedant skelbti rinkimines taisykles, Nr. 24 vėdamajame tą užvilkinimą teisinia tuo, kad daug kur nesąs atliktas lietuvių surašymas arba nepilnai atliktas, kad kartotekos kortelės neprišiuštos centrui, kad esą "užsikirtimų", o išvada iš to daroma, kad organizavimą gal reikia pradėti kitu pagrindu, pakeičiant VLIKO paskelbtuosius PLB Santvarkos Laikinuosius Nuostatus, randant praktišką kelią.

Mintį atsisakyti PLB Statuto ir organizuoti kitu pagrindu "N L" kelia jau antrą kartą. Jei tai siūlytų koks pašalaitis, nereiktų kreipti dėmesio. Bet kai tai siūlo redaktorius laikraščio save skelbiančio bendruomenės laikraščio, kuris Bendruomenės organams susikūrus pereisįs jų žinion — seniau buvo sakoma, — kai skelbia organas KLCT, kuriai pripažinta iniciatyva organizavimosi pagal PLB Santv. Laik. Nuostatus, kai rašo CLOKO narys, tenka susirūpinti, kur tie mūsų organai taiko ir atvirai paklausti ar jau neberandama kelių

tolimesniam dėsiniui, kad norima viską pradėti iš naujo? "NL" kaltina, kad apylinkės neprišiuštos kartotekos lapelių, o kaip kurios parodžiusios "užsikirtimų". Bet ar tai ne paties CLOK kaltė? "NL" rašo: "Paskutinis ryškus faktas: Priėmus rinkimų taisykles, kurios dabar skelbiamos, buvo duotas paskutinis terminas — atsiųsti registracijos kortelės ligi praėjusio gegužės 15 d. Ir koks rezultatas? — Po to lig šiol nebuvo prišiušta nė viena kortelė". Teisybė. Negerai. Bet ar čia apylinkės nepasakė CLOKO, kuris, skelbdamas aną reikalavimą, taip pat paskelbė, kad rinkiminės taisyklės jau priimtos, bet laikė jas stalčiuje nepaskelbęs daugiau 2 mėnesių? Kažin ar apylinkės nematė, kad tarp tų dviejų, kartų skelbiamų, dalykų yra ryšio ir laukė pirmojo, kad padarytų po to antrąjį?

Su negyvu centru santykiuoti niekam nėra didelio entuziazmo, o tos apylinkės, kurioms entuziazmo bendruomenės organų kūrimui pakako, nužengė toliau, negu CLOK norėjo, ir išsirinko pastovius apylinkės organus. Išsirinko juos pagal to paties CL OK paskelbtąjį statutą, jo numatytą tvarką, o CLOK dabar tai vadina "užsikirtimu", kaip girdėti, nesučinia tokioms apylinkėms surašymo lapelių, reikalauja grįžti prie LOKų ir paskelbė rinkimines taisykles, kurios šitokių apylinkių visiškai neprileidžia prie Krašto Tarybos rinkimų. Šitokių "užsikirtimų" apylinkių buvo, berods 11, o neseniai taip susitvarkė — gyventojų susirinkime išsirinko valdomuosius organus — dvyliktoji, Edmontono apylinkė. Juk tai arti pusės visų apylinkių. Ir kas gali suprasti CLOK užsispyrimą prievartauti apylinkes, reikalaujanti išduoti esamuosius organus, sudarytus dažnai didelėmis pastangomis, ir grįžti atgal dėl centro tuščio užsispyrimo, visiškai neparemto jo paties paskelbtu statutu. Ar galima tai išaiškinti kitaip, kaip noru reikalą sukomplikuoti, sukirsinti visuomenę ir susitvarkymą uždelsti dar toliau?

Mums jau užtenka klampotėje baloje ir gyventi neorganizuotai, apleidžiant opiausius mūsų tautinius reikalus. Kraštas bendruomenės centrinių organų sudarymui yra pasiruošęs, o mūsų tautos gyvybiniai reikalai negali būti apleistų dėl to, kad KLCT vadai bėgsta dėl jų veiklos tinkamo įvertinimo per rinkimus. Tik keista, ko bijoma prarasti? Sostų nėra, tad jų niekas neatsims. Ir kita partija niekas neįrašys. Dora darba dirbti niekam netrukdyt, tad kam visos tos kombinacijos?

Komunistai atominės energijos įmonėse

Prieš kiek laiko CIO specialio tyrimo komisija konstatavo, kad Trail, B.C., atominės energijos įmonių darbininkų unijos vadovybėje yra 90% komunistų. Unijos viršūnę sudarė 4 vadai aiškūs komunistai, palaikę ryšius su JAV komunistų politbiuru. Vadinas, Kanados pirmųjų atominės energijos įmonių 4000 darbininkų yra vadovaujami komunistų. Ir vis dėlto nieko nedaro. Pirmosios dėl to suduoto antikomunistinės darbo unijos. Antikomunistinė plieno darbininkų unija pareikalavo neduoti anai Trail unijai paskolų. Britų Kolumbijos Darbo vadyba vis dėlto reikalavimą atmetė, remdamasi tuo, kad esą nebuvę oficialaus tyrimo ir kad vadovybėje komunistai, esą neįrodyta. Kitos unijos dėl to dabar reiškia griežtą

protestą. Kažin, kada bus įrodyta? Turbūt, po III pasaulinio karo, kai prasidės bylos už išdavystes, padarytas prieš 10 metų. Taip kaip dabar JAV, kur baudžiamai išdavikai, nusikaltimus padarę prieš 7-8 m., bet neatsiranda jokių nūdienių nusikaltėlių.

Kanadą aplankys sosto įpėdinė

Kanados ministeris pirmininkas St. Laurent liepos 4 d. pranešė, kad sosto įpėdinė ir jos vyras Edinburgo princas priėmė kvietimą aplankyti Kanadą š.m. spalio mėn. Vizitas, kaip numatoma, truks apie 3 savaites. Amerikiečiai tikisi, kad sosto įpėdinė aplankys ir JAV.

MES TURIME SUKRUSTI Kanada protestuos prieš Sovietų žiaurumus

Ryšys su tik ką užsibaigusiu arkivyskupo Groesz byla ir žiniomis apie masines deportacijas gyventojų Vengrijoje, Kanadoje gyveną vengrai (jų čia yra apie 70.000) kreipėsi su protestais į vyriausybę, prašydami imtis žygių tiems žiaurumams sulaikyti. Min. pirmininkas St. Laurent "The Ensign" korespondentui taip proga pareiškė: "Mums yra žinomi žiaurumai už geležinės uždangos. Mes nesame didelė pajėga ir negalime sulaikyti žiaurumų Europoje, bet mes įteiksime JTO protestą ir padarysime viską, kad tas klausimas būtų įtrauktas į dienotvarkę" (The Ensign, July 7, 1951).

Tai yra pirmas toks atviras įtakingos pasaulio valstybės vyriausybės galvos pareiškimas. Mes visi šį naują reiškinį sveikiname, o mūsų centrinės organizacijos ir net pavieniai asmenys ta proga turėtų užpildyti min. pirm. St. Laurent laiškus, reiškiama padėką, kad atkreipia dėmesį į už geležinės uždangos kenčiančias nekaltas tautas, kartu prašant, kad pažadėtasis protestas liestų ne vien žiaurumus Vengrijoje, bet visuose pavergtuose kraštuose. Kartu reiktų pasiųsti aiškios dokumentuotos medžiagos apie kankinamą Lietuvą, ypač užakcentavus persekiojamą Lietuvos bažnyčią, nes klausimą išjudino kaip tik persekioji-

mas vengrų bažnyčios. Su savais skundais šiuo metu pasireiškė mes neturime savo progos, bet premjero pareiškimas yra visiškai pakankamas pagrindas ir mums įsiterpti. Jos neįpralome praleisti.

Ta proga mes norėtume priminti mūsų prieš pora numerių išleista PLB Vokietijos Krašto Valdybos sumanymą surinkti milijonus parašų po deklaracija, pasmerkiančia genocidą. Pasiūdydama gražiu Kanados vyriausybės pasiryžimu, dabar būtų tinkama proga į iškelti ir pasiūlyti Kanados politiniams viešumams bei antilobševikinėms ir žmogaus globos organizacijoms.

Deja, mes lietuviai Kanadoje tebesame neorganizuoti ir neturime autoritetingos vienos organizacijos, kuri pajėgtų visa tai praversti ir šią protesto deklaraciją paversti "lietuvių deklaracija", tad siūlytume imtis to darbo Pabaltijo Federacijai, kuriai beabejo gelbės visos ir mūsų organizacijos. Tėbus tai "pabaltiečių deklaracija". O būkim tikri, ją parems daug milijonų kitų tautybių žmonių! Turint galvoje dabartines pasaulio nuotaikas, uždavinys ne taip jau sunkus. Tik reikia paruošti gerai surinktuose tekstuose ir užmegsti ryšius su atitinkamomis organizacijomis čia Kanadoje ir kituose kraštuose.

Amerikiečiai daro ryškų posūkį

Baltai dirba vieningai. Ukrai niečiai vis stiprėja. Posūkis JAV politikoje. (Niujorko bendradarbio Almaus)

• Kaip mūsų pesimistai besakytų, kad amerikiečiai tik savo interesų vėrčiami atkreipė į mus dėmesį, tenka konstatuoti jų mus jų susidomėjimas Baltijos regionu ir jo žmonėmis. Birželio 3 "Saturday Evening Post", kurį skaito apie 4 milijonai galvų, gal Pabaltijo tragedijos metinių progą, išsispasindino vedamąjį: "We do not condone the Conquest of the Baltic States" (Mes niekada neužmiršime ir neatleisime Baltijos užgrobimo)". Gi sekantiems savaitėms birželio 30, 3 milijonus skaitytojų skaičiuojas "Colliers", populiariusis magazinas, savo iniciatyva, dviems jo gabiausiems žurnalistams — William Attwood ir Seymour Freiden — išstudijavus, paskelbė sensacingą rašinį "Stalin Should Be Tried for Murder". Rašinyje ištisu puslapiu paličiama Lietuvos tragedija.

• Lietuvių Patariamiosios Grupės patalpose, birželio mėnesio pabaigoje įvyko Pabaltijo Grupių pirmininkų — Vaclovas Sidzikauskas, latvių Dr. Vilis Masens ir estų prof. Ein. — posėdis. Pirmininkai vieningai pabrėžė,

būtiną reikalą puoselėti ir auklėti baltų solidarumą ir draugystę. Buvo susitarta šaukti nuolatinius bendrus susirinkimus ne tik pirmininkų, bet valdybų ir net visų grupių kartų. Susitiktami kolkas vyksta lietuvių patalpose.

• Melsdamas Kongreso pinigų užsienio pagalbai, tiek karinei, tiek ekonominei, min. Achesonas, kurį prie Rooseveltto kaitės kaltino esant, jei ne "raudoną", tai bent "ružavą", bene pirmą kartą taip tiksliai apibūdino lietuvių rytų kaimyną ir dabartinį užgrobia, pareiškdamas, jog sovietai seką senąją Imperialistinės Rusijos tradiciją tik su mažu skirtumu, kad prie Rusijos karinės galios jie pridėję porą modernių ginklų: komunistų konspiraciją, subversiją, psichologinį karą ir netiesioginę agresiją. Achesonas siūlė kaip geriausią priešginklį "nepasilikti vieniems". Tai leistų Kremlui, vieną po kito, užgrobti visas mažesnes valstybes ir tautas. Achesonas siūlė kolektyvinį saugumą, kuris tikrai pajėgtų atmušti bet kokį sovietų tiesioginį ar netiesioginį užpuolimą, o "Rusijos imperiją sugniuždytų jos išsiplėtimo neišvengiami sunkumai". "The New York Times", tai pat pirmą kartą, bent paskutiniuoju laiku, taip drąsiai išsidedamas prieš prorusiškąją ir žydišką galvoseną, rašė: "... Maskvos kuni-gaikštystė... pavergusi Rusijos tautas, o toliau išveržusi į kaimynines valstybes... jos tradicijos, atrodo, mieliai yra sekamos sovietų, kurie, nors pabrėžtinai iškeldami, kad jų imperijoje visos tautos yra lygios, pripažįsta, jog tik didžiajai rusų tautai Maskvos yra pavesta valdyti pasaulį".

Su didžiausiu nusistebėjimu Niujorke gyveną Rytų Europos pabėgėliai skaitė tolimesnius JAV V-bių administracijai taip artimo įtakingo dienraščio išvedžijimus: "Zvelgiant į istorinės perspektyvos pokarinėje Amerikos politikoje randame ypatingą nerealumą, kada dar po pirmojo Didžiojo karo buvo priešinamasi

Rusijos imperijos suskaldymui, net ir tada, kai tautos kovojo dėl savo išsilaikymo. Antrojo Pasaulinio karo metu šį imperiją sugebėjo dar labiau išsiplėsti, ar gumentuodama karinėmis priemonėmis ir stengiantis pasotinti nepasotinamąjį". "New York Times" lengviau atsisūsta, kad "Mr. Achesono pareiškimas rodo, jog šį politiką yra pakeičiama realybe".

Prorusiškąjį sluogsniai netruko su atsakymu. New Haven, Conn., gyveną baltagvardiečiai intelektualai įgaliojo Alan D. Ferguson birželio 28, per tą patį "New York Times" "atsakyti". Jis, pirmiausia paaiškina, jog "Ispanija, Portugalija, Olandija, Britanija, net pačios Jungtinės Valstybės praeityje buvo nemažiau imperialistinės...". Jis grąšina, jog tokie pareiškimai, lygiai kaip tokio Averell Harrimann, vėrčią antisovietinius rusus padaryti išvadą, jog "tarp rusų ir amerikiečių tautų belieka labai mažai kas bendro" (!)... Girdi, "smerkiant Sovietus nėra reikalo "klastoti" Rusijos istorijos".

Politikos pakeitimo bene svarbiausiu faktoriu, atrodo, yra naujosios JAV Psichologinės Vadybos įsteigimas. Joje, kaip jau žinome, vykdomuoju pirmininku yra Badell Smith, kuris savo knyggoje "Trys metai Maskvoje" dabartinės politikos kursą Rusijai buvo jau prieš porą metų siūlęs. Antra vertus, rusų gąsdinimas, kad jiems nepakeliamas su amerikiečiais ir kitais laisvais žmonėmis ne taip reikšmingas, prisiminus, jog to pačio Sovietų Sąjungoje, tautybių Soviete yra 137 rusai ir... 430 nerusų (Pravda, 1950. VI. 15.).

Šitos realistinės politikos posūkis JAV vyriausybėje yra milžiniškas laimėjimas nenulistamų pastangų visų Rytų Europos mažumų veikėjų šiam ir kituose Vakarų kraštuose, kurie neatleidžiamai reikalavo senosios politikos panaikinimo. Lietuvių stiprus ir ryžingas tonas čia yra būtinai (Nukelta į 3 psl.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Korėjoje praėjusią savaitę buvo ruošiamasi artėjančioms paliaubų deryboms, tad ir kovos kiek aprimo. JT ginkluotų pajėgų vyr. vadas gen. Ridgway raudonųjų siūlymą derybas pradėti liepos 10 d. priėmė, pasiūlydamas liepos 5 d. susitikti antrajiam abiejų pusių emisarams susitarti dėl derybų technikos smulkmenų. Raudonieji tokias pasikalbėjimus nukėlė į sekma-dienį, liepos 8 d. Jie įvyko paliai Kaesongą, iš abiejų pusių dalyvaujant po 3 emisarus, be jokių žurnalistų. Kelionės metu emisarų kelyi bėtkokie priešiški veiksmai buvo sulaikyti. Pasikalbėjimai, kuriems iš JT pusės vadovavo pulk. A. J. Kinney, truko 7 val. ir praėjo be incidentų. Pabrėžiama tik, kad raudonieji, nekreipdami dėmesio į Ridgway skelbimą, kad Kaesong pasitarimų metu yra skelbiamas neutralia teritorija, stengėsi demonstruoti savąjį šeiminkavimą, apstatė sargybomis ir nuolat fotografavo. Spėjama, kad visa tai bus panaudota komunistuose kraštuose propagandai, parodyti, kaip "imperialistai atvyko prašyti paliaubų".

Pasitarime sutarta, kad derybos dėl paliaubų prasidės Kaesong liepos 10 d. Ridgway savo delegacijos vadu paskyrė viceadmirolą C. Turney Joy, o raudonieji dar 3 generalus, tą patį pulk. Kinney ir pietų korėjiečių I korpo vadą gen. maj. Sun Yup. Numatoma, kad šį kartą vyks net 16 žurnalistų, bet jie į posėdžius nebūsią įleidžiami ir dar nenuspręsta, kaip jie galės savo pranešimus išsiųsti iš raudonųjų valdomos teritorijos. Derybų dėl paliaubų laukiamas su dideliu įtempimu ir nepasitikejimu. Demokratijos savo norą baigti karą jau net per ryškiai demonstruoja, o iš komunistinio pasaulio tuo reikalau vis nepasigirsta jokių pareiškimų. Manoma, kad bus didelių sunkumų. Maskvos diplomatai sluogsnuose manoma, kad šiaurės korėjiečiai reikalaus galutinio išvadoje visai Korėjai bendrų rinkimų ir kad prieš tai pasitrauktų visos svetimos kariuomenės. Beabejo, kartu bus keliamos visos Tolimųjų Rytų problemos, ypač kom. Kinijos pripažinimo bei išleidimo į JTO ir Formozos klausimai. O tai labai sunkios problemos ir labai galimas dalykas, kad Maskva čia yra suprojektavusi eilę ėjimų, turinčių pademonstruoti pasauliui jos taikinumą ir vakariečių imperializmą. Bet tai tolimesni klausimai, o tuo tarpu dar taip pat nieko nepaaiškėjo, kokias sąlygas raudonieji pastatys paliauboms.

Vakariečiai guodžiasi viltimi, kad kom. Kinai tikrai trokštą taikos Korėjoje, nes turi daug sunkių problemų viduje. Pirmiausia komunistų dar esą neapvalde pietinės Kinijos, į pietus nuo Jangce upės, o be to, pačių kinų komunistų tarpe esą nesutariama dėl santykių su Maskva. Pats Mao esąs šalininkas savarankiškos politikos, o doktrinierių marksistų grupė vadovaujauš Liu Sao-Ci. Reiškiamą vilčių, kad laimės Mao grupė, susirūpinusi pirmiausia Kinijos reikalais, bet ne pačią alinę revoliuciją.

Japonijos taikos reikalu JAV galutinai susitarė su D. Britanija ir ruošiasi rugsėjo 4 d. pakviesti net 50 valstybių pasirašyti paruoštas sutartis. Beabejo, bus pakviesta ir Sovietų Rusija. Kaikas bent tuo tarpu sako maną, kad ji sutartį pasirašysianti. Bet greičiausia tai tik taikingų vilčių demonstravimo politika.

Irane praėitą savaitę niekas neišsprendė. Britai tebekovoja dėl bendrovės turto ir nori paspausti Iraną finansiskai, tikėdamiesi pasiekti nuolaidų. Irano valstybės pajamų gera pusė iki šiol buvo gaunama iš naftos bendrovės, o dabar jau ketvirtas mėnuo negaunama nieko. Gresia finansinis krachas. Vyriausybė paskelbė vidaus paskolą, bet skurdus kraštas daug paskolos laktų vargu ar galės išpirkti. Britai delfto, nors ir garsdina nutraukusį darbą ir išvyksią, bet išikrujų vilkina, nori užstėti, kad finansiniai Irano sunkumai vis didėtų, ir rafinerijų gamybą sumažino iki 40%, kad tik vėliau prisipildytų sandėliai. Mat, po to darbus tektų sulaikyti ir jau išvykti, nes benzinis šiuo metu visai neišvežamas. Tuo pat metu veikiama užkulisy ir vienas Irano nacionalistų partijos sparnas, jau reikalauja pradėti benzino pardavimą tiems patiems pirkėjams, kurie ir anksčiau pirkė.

Vyriausybė laikosi kietai, tačiau sunkumų akivaizdoje durų visiškai dar neužkerta. Praeitą ketvirtadienį Haagose Tarptautinio Tribunolas pagal Britų skundą nutarė pasiūlyti, kad įmonės būtų paliktos valdyti Britų bendrovei, kad gaunamos pajamos būtų įšaldomos iki ginčo pabaigos, o priežiūrai, kad būtų sudaryta mišri komisija po du atstovus iš abiejų pusių, pirmininką paskiriant abiejų pusių susitarimu arba paskiriant tarptautinio teismo pirmininkui. Irano užsienių

r. min. šį sprendimą pavadino nerealia fantazija, tačiau vyriausybė įsakmiai tokio mišraus organo sudarymo vis dėlto neatmetė. Šią savaitę rafinerijų vedėjas britas turės pasitarimą su iranėčiais. Manoma, kad nuo to pasitarimo daug kas priklausys. Šiaip Iranas nuolaidumo nerodo. Britų teisės laisvai judėti po kraštą yra atšauktos, leidimai išvykti iš krašto ir laisvai keliauti į Iraką bei atgal taip pat atšaukti. Tuo būdu britai dabar be Irano leidimo net ir išvykti negali. Vyr. direktoriaus Drake, pasprukusio į Iraką, butas užimtas policijos, nes esą iš jo buvę gabenami dokumentai ir ambasada. Liepos 6 d. irakiečiai savo jėgas Abadane pademonstravo surošdami Ramadan šventės parada. Bet ir britų karo laivai stovi čia pat. Muzulmonai "islamo gynėjai" praeito sekmadienio demonstracijoje Teherane paskelbė pradeda formuoti savanorių dalinius šventajam karui prieš britus. Bet didžiausio susirūpinimo kelia žinios iš Azarbeidžano pasienio, kad ten stovinti paruošta sovietų armija, galinti pajudėti kiekvienu momentu. Iki šiol betgi sovietai oficialiai nesikišo, tik veikė per komunistus iraniečius, kurie nuolat rengia triukšmingas demonstracijas. Vienos tokios komunistuojančių studentų demonstracijos metu 10.000 minia susimūšė su antikomunistais.

Buvo apie 100 žmonių. Naktiniai listai nuolat kartojo: "Jei užtrauktis Iranui skurdą, užtrauktis komunizmą, o mes norim būti su vakarais". Taigi žaidimas vyksta labai opioje atmosferoje. Kremlius lengvai nenusileis. Europos gynimo organizavime laukiama naujovės. Laukiama, kad išsprends konfliktas su Vokietija. Mat, Prancūzų buv. premjeras buvo pasiūlęs planą, kuris numato vokiškuosius dalinius Eisenhowerio armijoje nedidesnius kaip 5000, o vokiečių ir aliantų generolai Petersburgo konferencijoje buvo paruošę planą, numatantį 12 vokiškų divizijų, kuriose vokiečiai numato taikos metu turėti po 15.000, o karo metu po 18.000 vyrų. Dėl to labai bėgsta prancūzai, biją atgimiant vokiškąjį militarizmą. Nuo vasario mėn. Paryžių vyksiančioje karinėje konferencijoje jį jau sutiko, kad vokiškieji daliniai būtų formuojami iki 10.000, bet tai dar toli nuo vokiškosios pozicijos. Praeitą sekmadienį į Paryžių atvyko pats Bonnos vyriausybės krašto apsaugos min. T. Blank ir tikimasi, kad sprendimo bus pasiektas.

Berlyne rusai pademonstravo savo taikumą, patys pasiūlydami prekybines derybas. Po trumpų derybų sutarta \$250.000 apyvartos per dieną. JAV ėmėsi propagandinio žygio prieš sovietus. Kongresas priėmė taikungumo pareiškimą visom pasaulio tautom, o prezidentas Trumanas jį pasiuntė Aukšč. Tarybos pirm. Švernikiui, pastebėdamas, kad karo būtų galima išvengti, jei rusų tauta būtų painformuojama apie JAV taikos troškimą, prašydamas kongreso deklaraciją paskelbti. Manevras ne iš blogiausių: paskelbsi — tai bus prieš savosios propagandos tezes, neskelbsi — prieš pasaulį blogai pasirodys.

Kanada labai susirūpinusi atnaujinti derybas dėl ginklų suvienodinimo. Krašto apsaugos min. Claxton sako, turįs vilčių, kad jos įvyks. Jei nors dalis D. Britanijos nusistatymo būtų palaizta, Kanados pramonei atsivertų nauji galimybių.

Matyt, vilčių yra, grįžti atgal nesiruošiama ir paskutinė atliekama divizijos apranga išsiunčiama Italijai.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Įmokėję nemaziau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

41 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Kr. Tarybos Rinkimų Taisyklės

Ką tik spaudoje LKLBOK-tas paskelbė 17. B-nės Tarybos Rinkimų Taisyklės. Jų paskelbimas rodo, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimas eina pirmyn. Tiesa, tas organizavimas užtruko gal ir per ilgai, bet turint galvoje paties darbo didumą ir sunkumus sutinkamus darbo kelyje, vistiek einama prie darbo užbaigimo. Dabar tik centro ir provincijų apylinkių organams tektų pasirūpinti, kad jų taisyklių įgyvendinimas įvyktų galimai greičiau ir tuo, galima sakyti, didžioji Bendruomenės kūrimo darbo dalis, būtų atlikta. Priartėjus prie galutinio Bendruomenės susiformavimo, kurio laukia kiekvienas lietuvis.

Nors pačios Rinkimų Taisyklės nėra pasakytos, kad jos išleistos remiantis LKLBOK-tas Statuto 92-ju straipsniu, bet reikia manyti, jų išleidimas tuo paremtas, nes kaip tik statutas tokių taisyklių išleidimą numato. Taigi, rinkiminės taisyklės yra vykdytas veikiančio laikinojo Bendruomenės statuto. Todėl taisyklės pilnai turi derintis su pačiu statutu. Tačiau, jau 1-mas Rinkimų Taisyklių straipsnis nesutinka su Statuto 52-ju straipsniu. Taisyklių 1 str. sako, kad "Vyriausias KLB-nės atstovaujantis organas yra KLB-nės Taryba", gi statuto 52 str. sako, kad "Vyriausias KLB-nės tvarkytojas yra KLB-nės Taryba".

Mano išmanymu, sąvokos "atsitovauti" ir "tvarkyti" yra skirtingos. Atstovavimas yra siauresnės prasmės sąvoka, negu tvarkymas. Ką nors atstovauti galima ir neturint tvarkymo (valdymo) teisių. Šiuo atveju, matyt, taisyklių leidėjų turėta galvoj tas "tvarkymas", nes jis derinasi su "vyriausio" organo sąvoka. Tik vyriausias Bendruomenės organas turi visas Bendruomenės tvarkymo teises, iš kurių išplaukia ir atstovavimo teisė. Už tai, taisyklių redakcija būtų tikslėnė pavartojo "tvarkytojo" sąvoką, kaip tai pasakytą laikinajame statute.

Rinkimų Taisyklių 5 str. nustato, kad "Rinkinių atstovų kandidatus turi teisę išstatyti savo apygardoje kiekviena trisdešimties (30) pilnateisių lietuvių grupė". Tuo tarpu, LKLBOK-tas Statuto 57 str. sako, kad rinkinių atstovų kandidatus turi teisę išstatyti savo apygardoje kiekviena 3 (trių) pilnateisių lietuvių grupė. Gal čia Statuto spaudoje padaryta korektūros klaida (turiu prie šakos "Neprikli. Lietuvos" 38 (181) Nr. 1950 m., kuriame paskelbtas statutas). Jeigu tai nesama korektūros klaidos, tai toks esminis rinkiminių taisyklių prieštaravimas statutui yra neleistinas. Taisyklės negali pažeisti statuto. Jos gal turėti galios tiek, kiek sutinka su statutu. Išėina, kad šiuo punktu LKLBOK-tas, išleidžiamas taisyklės, pats nesilaiko savo paties išleisto statuto. Skaitant kitus šiuo klausimu rinkiminių taisyklių straipsnius yra labai didelis skirtumas ar kandidatus galės išstatyti (pasilyti) tik 3-ju asmenų grupė, ar toji grupė turi būti dešimt kartų didesnė (30 asmenų), nes kandidatų pastatymas (pasilymas) ir tokios grupės suformavimas pagal rinkimines taisykles yra nelengvas dalykas.

(Ištikrinę čia "NL" korektūros klaidą. Ir statuto 57 str. reikalauja 30. Žiūr. "TZ" 1950 m. Nr. 40 (41). Red.)

Rinkimų Taisyklių 7 str. nustato, kad "Sąrašams sudaryti rinkim. apygardoms jų ribas atsižvelgiant rinkimų patogumui nustato LKLBOK-tas pagal turimą kartoteką ne vėliau kaip 16 savaitių nuo balsavimo dienos (mano pabr.). Šis straipsnis derintinas su 6-tuoju straipsniu iš kurio tik paaiškėja, kad minimi

7 str. "sąrašai" yra Tarybos atstovų kandidatų sąrašai. Bet kokiu ypa to straipsnio prasmė, jeigu LKLBOK-tas rinkimų apygardoms ribas nustatys ne vėliau kaip 16 savaitių nuo balsavimo dienos? Išėina, pirma jau bus paskirta balsavimo diena, o tik vėliau bus nustatytos apygardos ribos. Keistai atrodo, kad dar nepaskirtose ribose ir nežinomų ribų rinkiminėje apygardoje bus jau paskirta balsavimo diena. Atrodo, kad pirmiausia turėtų būti rinkiminės apygardos ribos, o tik po to skiriama balsavimo diena. Kaip gi galės būti sudaryti atstovų kandidatų sąrašai prieš balsavimo dieną rinkiminę apygardą, jeigu jos ribos galės būti nustatytos tik 16 savaitių balsavimo dieną paskelbus? Speju, kad šio straipsnio redakcija turėtų būti — "ne vėliau kaip 16 savaitių prieš balsavimo dieną" (palygink 9 str. redakciją).

R. Taisyklėse visur minimos bendruomenės Apylinkės. Reikia, rinkimams įvykdyti pirmutinę ir pagrindinę ląstelę yra Bendruomenės Apylinkė. Bet iki šiol LKLBOK-tas nenustatė Apylinkių ribų. Tiesa, Apylinkės susiorganizavo ir veikta tam tikrose vietovėse, bet jų ribų niekas dar nenustatė. Laik. B-nės statuto 5 str. sako, kad apylinkių ribas nustato KLB centro valdyba. Kol centro valdybos nėra, jos pareigas eina LKLBOK-tas ir jis privalėtų tas apylinkių ribas nustatyti. Juk daug tautiečių gyvena paskirai už apylinkių ribų ir balsavimo reikalu kreipsis į artimiausią apylinkę, ar toji apylinkė, neturėdama nustatytų ribų, galės leisti tokiame atvykusiame balsuoti?

Sudarant šių kandidatų sąrašą turi būti nurodyta be kitų dalykų ir kandidato "profesija" (32 str. 1 pstr.). Čia aišku, ar profesija turėtų būti nurodyta, ar turėtų būti nurodyta "ypatingai svarbiomis" profesijomis. Jeigu šios žinios jau labai reikalingos, tai gal "profesijos" vardu turima galvoti dabartinis užsiėmimas. Ir bendrai, ar reikalinga tokios žinios, kurios tik apskunkina darbą, o nieko realaus pačiam reikalui neduoda.

Rinkimų Taisyklių 60 str. nustato, kad "Turį balsavimo teisę lietuviai, dėl ypatingai svarbių priežasčių (mano pabr.) negalėję nustatyti laiku užsiregistruoti ir atlikti kitus priešrinkiminius veiksmus, turi teisę atlikti visus tuos formalumus ir balsuoti atvykus jiems balsavimo dieną". Ką gi laikoma "ypatingai svarbiomis priežastimis" taisyklės nepasako. Koks yra jų "priežasčių" kriterijus ir kas jas nustatyti turi teisę? Vienam neužsiregistruoti priežastis atrodo "ypatingai svarbi", o kitam — visai ne. Ir štai tautiečių nebus leista balsuoti. Ar ilgą ir sunkų fabrikę darbą ir po to nuolatinių nuovargį (pav., nuolat nakties darbas) galima laikyti "ypatingai svarbia priežastimi"? Jeigu taisyklėse vartojamos kokios nors definicijos ar suvaržymai teisių, tai jie turi būti aiškiai apibrėžti, o ne palikti kieno nors nuožiūrai spręsti. Ir bendrai, kam reikalingas "ypatingai svarbi priežastis" suvaržymas? Taisyklių leidėjai, būkite tikri, kad balsavimo dieną bus sudaryti didesni balsuotojų papildomi sąrašai, negu prieš balsavimo dieną. Lietuviai, sunkiai dirbdami, ne labai eis įsirašyti į balsuotojų sąrašus ir dar tikrintis. Juk tai bus surišta su išlaidomis, laiko ir energijos eikvojimu. Mano išmanymu, kiekvienas lietuvis turįs balsavimo teisę gali atvykti ir balsuoti be jokių pirmesnių užsiregistruojimų, tikrinimų ir aiški-

Rinkiminėje karuselėje

Neseniai įvykė Italijos savivaldybių rinkimai sudarę progą krikščionims demokratams išdėvomis pažiuogauti. Ne kur kitur, bet Rūsuvuose miestuose: Milane, Genujoje, Venecijoje pralaimėjo komunistai ir jiems artimi kairieji socialistai. Tat įvyko dėl dalinio ūkiško pagerėjimo, kuris glaudžia sietinas su 1,3 bil. dol. ECA parama.

Krikščionys demokratams, 1948 m. pavasarį, laimėjo 49% mandatų Atstovų rūmuose ir absoliučią daugumą senatė. Partija turi 1 mil. narių, tačiau daugiau 9 mil. nepartiečių, kurie rinkimuose juos remia. Tie balsuotojų milijonai balsuoja už krikščionių demokratų partiją nuogaustaudami komunistų laimėjimo.

Toji partija tik dabar pradeda įgyti populiarumą, kai jų politika palaipsniui pradeda įgyvendinti. Jie pramoko suteikti dešinio nusiteikimo balsuotojus ir skaldyti kairiąją tvirtovę. Pastaruoju metu kreipiamas ypatingas dėmesys į pačios partijos sustiprinimą.

Krikščionių demokratų partija yra toli tolydumo, kurio pasiekė, pav., krikščionių demokratų partija nepriklausomai Lietuvos metu. Tuomet lietuviškoji buvo išoriniai išsiskaidžiusi, bet vidiniai išlikusi. Italijos krikščionys demokratai yra spalvingi, nelyginti vaivorykstė. Ten užtiksimė, ir jei ne visai juodu, atseit fašistų, bent jau gerokai tamsokų. Ir tos spalvos rikioja si ligi kito kraštutimumo, kuriam teikiama rusumams. Toji partija savo įvairia sudėtimi, pralenkia net amerikiečių, juo apstu įvairių atspalvių — nuo pritariančių ligi sukilėlių.

Toji italiska partija yra išlaima tokio masto valstybės vyro, kurio yra Alcide de Gasperi. Jis yra ne vien nepaprastai pamaldus, bet ir sumanus politikas. Nemažas politikis į mistizmo talinkas skaidrų tikrovės suvokimą ir sprendimą gyvybinių problemų, kuriomis nusėta Italijos būsitis. Tie nepaprasti priešingumai ne vien išugdė A. de Gasperi į valstybės vyrus, bet padarė tos didiosios italų politinės partijos kalviu ir jos vadu, apie kurį sukasi daugelis palydovų.

Profesoriniai

Jei stabilisime ties kairiuoju sparnu, užtiksimė ten "jaunuosius turkus", kurie pravaržiuojami profesorikais. Jie sutelkia nimosi bei įrodinėjamų "ypatingai svarbių priežasčių". (Beabejo, savo gyvenamoje apylinkėje. Red.)

Rinkimų Taisyklės LKLBOK-to priimtos 1951 metų balandžio mėn. 13 dieną, nors jos paskelbtos tik dabar, t. y. daugiau negu dviem mėnesiams praėjus. Sunku yra rasti įstatymų leidimo atsitikimų, kad rinkiminis įstatymas veiktu atgal. Juk praėjo daugiau 2-ju mėnesių, kai tos taisyklės veikia ir jos nebuvo paskelbtos ir nebuvo visuomenės žinomos. Rinkiminės taisyklės visuomet pradeda veikti tik nuo jų paskelbimo dienos, nes tai yra veiksmo, o ne statikos reikšmės. Kitaip tariant, pats LKLBOK-tas savo vėlai paskelbtomis taisyklėmis ir jų galiojimą numatęs atgal, "nudžiūvė" periferijoms du su viršum mėnesių gražu laiko rinkimams pasiruoti.

Be paminėtų čia kelių samprotavimų, reikia pripažinti, kad pačios taisyklės yra kruopščiai paruoštos ir pilnai galėtų būti pavyzdinėmis taisyklėmis bet kurioms rinkimams praversti, bet kurioms organizacijoms ar valstybei demokratiniams pagrindams besitvarkant. Bet kas tik atų Jurgiai, gali visai netikti Petriui. Taisyklių painumas ir visokių formalumų reikalavimai yra tokie dideli, kad ne kiekvienas jose susigaudys. Rinkimų teisės pravedimas ir pačių rinkimų orumo užtikrinimas galėjo būti pasiekti ir daug paprastesnėmis taisyklėmis, daugiau pritaikintomis prie dabartinio mūsų visų sunkaus gyvenimo. Linkėtina, kad viskas puikiai ir gražiai praeitų ir lauktina naujų LKLBOK-to patvarkymų greitesniam rinkimų pravedimui ir tuo pačiu taisyklių įgyvendinimui.

E. Sudikas.

Italijos valdanti partija

katalikų veikimą, akademišką išsimokslinimą, nekantrumą veikti ir tikrai religinį nusiteikimą padėti neturtingiesiems. Ūkio ir socialinėje politikoje jie ne ką tesiskiria nuo nusaikiųjų socialistų. A. de Gasperi tačiau jiems sudaro progą veikti, jei jie nenusiria per toli. Profesorikams griežtai spyrė A. de Gasperi 1950 m. sausio mėn., kai ministerių kabinetas buvo pertvarkytas, reikalaujant naujų vėjų ūkio politikoje. Jie siūlė Giuseppe Dossetti ūkio politikai vadovauti. A. de Gasperi reikalavimams nepitarė. Tos linkmės atstovai Fanfini ir la Pira — darbo ministeris ir jo pavaduotojas — pašalinti iš ministerių kabineto. Tik kuriam metui praslinkus G. Dossetti buvo paskirtas partijos vadovybėn.

Kairysis sparnas palaipsniui tvirtėja. Fanfini plačiai skelbia savo darbo parūpinimo programą ir aštriai puola vyriausybės politiką. Tas sparnas, nesutardamas su A. de Gasperi, telkia jaunimo pajėgas, jaunąją dvasiškiją ir rikioja profesines sąjungas. Jų mostas tinkamai įvertinamas CISL, pajėgumo antrosios profesinės sąjungos, kuri turi 1 mil. narių.

Giulio Pastore, CISL generalinis sekretorius, nuolat šaukia įgyvendinti visuotinio įdarbinimo programą, išnaudoti Italijos išteklius pasirėmus ECA gaunama parama. Kurį dalį partijos sudaro kairysis sparnas, sunku pasakyti. Vieni prileidžia trečdalį, kiti taria siekiant net pusę.

Ši raida Italijoje nėra savaiminga. Ir kituose kraštuose, dar prieš karą, prasidėjo kairiųjų sambrudis. Lietuvoje jis prasidėjo nuo paauksintų indų. Tik vėliau, jau tremtyje, išsivystė karšta kova, kurios metu buvo paliestas jaunimas ir dvasiškija. Konservatyvizmas ir "jaunujų turkų" socialinė linkmė, deja, pastariesiems programos nesačius ir nepaskelbus, eina savo keliu. Kai politinė kova rikiojama Lietuvai išlaikyti, mūsiejų profesoriai deda visas pastangas bent jaunimui savo įtaką turėti. Deja, kovojama už pozicijas be vėliaivos.

Tautinė vienybė

Giovanni Gronchi, buvęs partijos generalinis sekretorius, nuo 1948 m. atstovų rūmų pirmininkas, vadovauja 15 atstovų, kurie iš kairio sparno nevengia atsidurti dešiniam. Kur jie bebūtų, tačiau vyriausybei nevengia ignybiti. Ūkio srityje jie yra artimi kairiajam sparnui ir jam talinkinauja vyriausybę pulti.

Politinėje srityje užuolankomis siekia komunistus ir pačius dešiniausius. Artimiausia jų tema — patriotizmas. Bedeklamuodami patriotinėmis temomis, jie pradeda kalbėti apie "Italijos politiką", o kritikuodami JA V-bių ūkišką paramą, šaukia: "Tautinė vienybė". Užsienio politikoje jie priartėja komunistams, kai deda pastangas neutralizuoti JAV teikiama šilumą varganejo Italijos padangėje. Ši Gronchi spekuliacija, paremta savanaudiškumu, gali jį nuirti iki ministerio pirmininko kėdės. Ir jei jo kabinete rastų vietos fa-

Ar tikrai "nepagrįstos pretenzijos"?

Spausdindami K. Lukošiaus "L" iš "Britanijos Lietuvio" perspausdintą straipsnį priskyrė čius labiau domėtis sportininkų veikla, mes pridėjome pastabą. "NL" Nr. 24 — alpk — dėl to rašo: "TZ" redakcija ta pačia mintimi prilygė savo pastabą, kad "Napri. Liet." bendradarbis nieko neraišinėja ir "TZ" sporto skyrių... Mes norėtume paklausti tą patį korespondentą, kaip reikia vadinti drąsą šitaip kalbėti žmogaus, kuris buvo išrinktas ir sutiko būti sporto klubo korespondentu, teikiančiu žinių visai spaudai, bet ne "Nepr. Lietuvai"? Mums nėra žinoma, kad jis tu pareigų būtų atsisakęs ir kad klubas būtų rinkęs kitą asmenį. Išdrąsingo korespondento patarimai mums nereikalingi, kodėl jis ten rašo, mums jokia paslaptis, bet mes nemanome, kad neturėtume teisės konstatuoti faktą.

—

I mūsų pastabą, kad "Elta" "N

GEDIMINAS GALVA.

Italijos valdanti partija

statai ir komunistai, taip pat nereikėtų nustepti.

Toliau seka la paludė — bala, — kurioje sutelpa partijos politikos oficialieji sekėjai.

Ir štai mes atsiduriame jau dešiniajame sparne. Ten įvairumas nepaprastai. Vieni yra senų tradicijų sekėjai, kiti gina naują: pozicijas. Jie priešingai naujai ūkio ir socialinėje demokratikai linkmė, nes ji iš esmės skiriasi nuo monarchijos ir fašizmo prisiminimų. Tą sparną sudaro "ano pasaulio" sekėjai, kuriems teliko ieškoti laikino krikščionių demokratų prieglobsčio.

Dešiniojo sparno veikliausi yra vespisti, gavę vardą nuo susirinkimo vietovės Vespia. Jų vadu yra Carmine de Martino, vienas turtingiausių žemdirbių, kuriam politikos dursys yra praviros. Į tą grupę neseniai įsijungė Florestano di Fausto, neseniai fašistų spaudoje kaltinęs krikščionis demokratų dalyvavus rezistenciniame sąjūdyje.

Vieni

Jei pasitenkintume apibūdinti partijos sparnų, grupių, pogrupių, vaizdas nebūtų pilnas. Yra dar pavienių asmenų, kurių svaris jūntamas norint bet kurį nutarimą atstovų rūmuose ar senate padaryti.

Stai Pietro Campilli, sekmingas veikėjas ūkio srityje, anksčiau A. de Gasperi kabineto ministeris be portfelio. Jis ypatingą dėmesį kreipia į pietų sritį.

Negalima užmiršti II-ojo Pasaulinio karo pamokos

Antrojo pasaulinio karo metu vokiečiai didelį dėmesį skyrė povandeniniams laivams, kurie turėjo paraližuoti sąjungininkų tiekimo linijas. Tas įėjimas dalinai pavyko, jei sąjungininkų transportams padarė nemažų nuostolių, nors ir neįsteigė tiekimo sustabdymo. Karo pradžioje vokiečiai naudojo seno tipo povandeninius laivus. Oro atsargoms papildyti jie turėdavo iškilti ir paviršių, kur jų tykojo gausios sąjungininkų lėktuvų eskadrilės. Norėdami apsaugoti savo povandeninius laivus nuo priešų aviacijos puolimų, vokiečiai juos karo viduryje aprūpino naujai išrasta šnorkelio aparatais, t. y. automatiškais vamzdžiais, kurie, laivui plaukiant po vandeniu, būdavo iškišami į vandens paviršių ir iš čia galėdavo pasipildyti oro atsargas. Vamzdžio galas buvo aprūpintas specialiais vožtuvais. Jie automatiškai užsidedė, kai į vamzdžio galą atsimušdavo vandens banga ir vėl atsidarydavo, kada vanduo nesiekdavo vamzdžio angos. Beveik tuo pačiu metu sąjungininkai išrado radarą įtaisus. Tačiau ir aviacijai ir radarui tokius laivus, aprūpintus šnorkeliu, vis dėlto nėra lengva susekti.

Sovietų Sąjunga dabar yra labai išsivysčiusi povandeninių laivų statyba. Amerikiečiai spėja, kad Stalinas jau turi per 500 povandeninių laivų. Didesnį jų pusę su šnorkelio aparatais. Tas Stalino povandeninis laivynas dabar ir yra didžiausias siaubas amerikiečiams, nes, spėjama, so-

Jo ūkio politika artima kairiojo sparno linkmei. Dabar jis vėl kabinete ir aštriai kerta su finansų ministriu Giuseppe Pella, kuris atstovauja liberalizmui.

Stai kitas, kurio vardą neretai spaudoje skaitytojas užtikto — vadas reikalų ministeris Mario Scelba, didžiausias priešas komunistų, atslinkęs į partiją iš naujųjų fašistų.

Toji dėmė tebuvo nuplauta, kai jo byla senatas įkišo į stalčių tik 1950 m. lapkričio mėn.

Tai vėl Attilio Piccioni, buvęs partijos generalinis sekretorius, partijos rikiojotas, dabartinis teisingumo ministeris. Romėnai jį pravaržiuoja "karalienė motina", nes visuomet jis pasirenkęs sėsti į sostą, jei A. de Gasperi palistų.

Toliau Guido Gonella, buvęs L'Osservatore Romano bendradarbis, kuriam prieinamos Vatikano aukščiausios sferos. Svetimo ministeris Gonella, siekias reformuoti mokyklų programas, kas išaukia pasipriešinimą nekatalikiško nusistatymo partijų ir asmenų.

Katalikų veikimas

Mes neturėtume pilno vaizdo nestabtelėję ties katalikų veikimu. Luigi Gedda sukurtu 1948 m. pradžioje. Ši organizacija staiga paplito visame krašte. Ją rėmė ne vien italai, bet ir užsieniečiai. Vietinių komitetų narių skaičius siekia net 50.000. Ši organizacija, kuri normaliai siekia katalikų stiprinti, turi įtakos ir politiniam gyvenimui. Ji iškelia kovos vėliavą prieš komunizmą. Po rinkimų A. de Gasperi ir visa

POVANDENINIAI LAIVAI RUOŠIAMSI KARUI

viety povandeniniai laivai yra aprūpinti vokiškųjų patobulintų V raketų iššovimo rampomis ir, gal būt, net atominėmis bombomis. Pasiekę JAV pakrantes, sovietų povandeniniai laivai lengvai galėtų apšaudyti didesniuose uostuose, sukeldami nemažą paniką ir padarydami gana stambių nuostolių.

Amerikiečiai tobulina savo povandeninius laivus

"Coronet" žurnalas patiekė keletą klausimų amerikiečių admiralui Charles B. Mosen, dabartiniam povandeninio karo operacijų viršininko padėjėjui. Iš jo atsakymų aiškėja, kad amerikiečiai taipogi nesnaudžia. Ir amerikiečių povandeniniai laivai jau yra aprūpinami šnorkelio aparatais. Be to, amerikiečiai turi sukonstruavę naują povandeninį laivą, kuris savo oro atsargas galės papildyti cheminiu būdu, neišskildamas į vandens paviršių ir net nevartodamas šnorkelio įtaisų. Tą principą pirmieji buvo pradėję mėginti vokiečiai paskutiniaisiais karo mėnesiais. Tačiau "cheminio kvėpavimo" povandeniniams laivams dar reikia išspręsti sunkią problemą: chemikalai užima daug vietos ir todėl povandeninis laivas dėl savo mažumo jų negali pasiimti didesnio kiekio.

Amerikiečių povandeniniai laivai sekančiame kare turės dviejų uždavinių — žvalgybą ir kovą su priešų povandeniniais laivais. Kaikurie iš jų yra specialiai pritaikomi kariuomenės ir kuro transportui. Jie ypač tinka evakuacijai iš priešų užimtų sričių.

Kita amerikiečių povandeninių laivų dalis skiriama tiesioginei kovai su sovietų povandeniniais laivais. Žinoma, priešų povandeninį laivą lengviausia sunaikinti aviacijai, kada dar jis yra statyklose arba, kai jis stovi uoste. Povandeniniai laivai išplaukus į atvirą jūrą, aviacija darosi bejėgė, nes jai sunku toki laivą įsėkti. Todėl amerikiečių inžinieriai sukonstruavo specialų povandeninį laivą, kuris turės ateiti į pagalbą aviacijai. Jis yra aprūpintas labai tyliai veikiančiomis mašinomis, radaru ir garso gaudymo aparatais. Lindėdamas po vandeniu jis lauks priešų povandeninių laivų ir čia jiems netikėtai smogs mirtiną smūgį. Lig šiol būdavo kariuomenė žemėje, ore, vandens paviršiuje, o dabar, atrodo, sekančio karo metu prasidės kovos ir po vandeniu.

Atomine energija varomas povandeninis laivas

Tame pačiame žurnale JAV viceadmirolas Charl. A. Lockwood pateikė smulkesnių žinių apie

krikščionių demokratų partija pageidavo, kad katalikų veikimo centras toliau liktų. L. Gedda buvo kitos nuomonės. Jis pakartotinai aiškino katalikų veikimą nesant politine partija ir linko jį uždaryti. L. Gedda sulaukė paramos iš Vatikano, kuris priminė, jog Italijos krikščionių demokratų partija esanti ne užtek-tino katalikiška, todėl nepageidautina dėti įvairiaspalvius klaušinius į vieną gužtą.

Reikia pripažinti, kad krikščionių demokratų rinkiminiai laimėjimai 1948 m. parėjo nuo katalikų veikimo, kuris L. Gedda energijos dėka, žaibo greičiu išplito krašte. Puiki katalikų veikimo organizacija toli pralenkė pačią krikščionių demokratų partiją.

Pastaruose savivaldybių rinkimuose ir krikščionių demokratų rinkiminius komitetus kviesi: "garbingi, veiklus ir patriotiški organizatoriai". Tuo metu L. Gedda pasuko į kairę, palikęs dešinėje sau praviras duris.

Tuos skirtingus krypsnius suldyti reikalinga ilgo laiko. A. de Gasperi juos valdė dideliu at-sargumu, taktu ir politiniu apdairumu jau penkerius metus. Jis kalė, tirpino, lopė, siuvo, visuomet panaudodamas grupių bei asmenų tvirtybę ir silpnybę. Šis jo talentas verčia pagalvoti įvairiaspalvių partiečių, kas dėtųsi jo netekus. A. de Gasperi balansavimas tarp kitų partijų verčia nutilti savus reksnius. Jie ne nutyli, surandami griežtesni būdai jų balso negirdėti. Krikščionys demokratai turi ap-si (Nukelta į 3 psl.)

amerikiečių mėginimus pasistatyti atominę energiją varomą povandeninį laivą. Jo statybai prez. Trumanas davė leidimą jau praėjusių metų rugpjūčio mėnesį. Tam tikslui buvo paskirta graži 40 mil. dolerių suma. Laivo statyba užtruks apie trejus metus. Tai būtų tikra revoliucija povandeninių laivų kare, nes naujasis laivas, turėdamas negreitai išskenkančios atominės energijos atsargas, lengvai galėtų pasiekti visus pasaulio vandenius. Jo motorams nereikės oro. Todėl žymiai padidės oro atsargos, skirtos igulai. Po vandeniu toks atominis laivas galės išbūti iki 4-5 dienų. Dabartinuose povandeniniuose laivuose dizelio motoras kartu su visomis alyvos atsargomis sverdavo per 350 tonų. Bateriajos taipogi sverdavo maždaug tiek pat. Atominiame povandeniniame laive, pašalinus dizelio motorą su alyva ir baterijas, bus galima patalpinti žymiai daugiau torpedų. Igulai galima įrengti žymiai laisvesnes ir patogesnes patalpas. Atominis motoras už dizelinį bus stipresnis tris ar net keturis kartus. Todėl toks povandeninis laivas po vandeniu galės lengvai išvystyti 25-30 mazgų greitį ir valandą. Amerikiečių dizelio varomas povandeninis laivas Pickerel savo laiku pastatė greičio rekordą, 5.200 mylių kelionę iš Hong Kongo į Pearl Harbūrą atlikdamas per 21 dieną. Atominis povandeninis laivas tą patį nuotolį pasiektų per 8-9 dienas. Dėl savo didelio greičio vienas atominė energija varomas povandeninis laivas galėtų nuveikti dabartinių trijų dizelinų povandeninių laivų darbą. Dėl didelio greičio toki povandeninį laivą būtų labai sunku susekti karo laivams, o ir susekus būtų beveik neįmanoma jį nusikandinti. Naujieji atominiai povandeniniai laivai bus taipogi aprūpinti ir raketiniais ginklais. Paskutiniojo karo metu didieji keleiviniai laivai gana saugiai perveždavo kariuomenės dalinius, nes priešų povandeniniai laivai, būdami gana negreiti, negalėdavo jų prisivytį. Tuo tarpu nuo atominė energija varomų povandeninio laivo neįstengtu pabėgti joks kitas laivas, plaukiantis vandens paviršiuje.

Šis naujasis amerikiečių išradimas yra atsakymas į vis gausėjantį sovietų povandeninį laivyną. Žinoma, reikia manyti, sovietai taipogi projektuoja atomu varomus povandeninius laivus. Taigi, didžiausias klausimas yra kas — sovietai ar amerikiečiai — įstengs pasistatyti didesnių skaičių atominę energiją varomų povandeninių laivų ir kurie iš jų bus pranašesni.

Vyt. Kastytis.

SUNKUS UŽDAVINYS

(Perspauzdinta iš "Ties os" kovo mėn.)

Mūsų komunistiniai laikraščiai, ypač "Liaudies Balsas", labai mėgsta vaizduoti "skaidriųjų" sovietinį gyvenimą ir puikią tvarką, kuria "džiaugiasi" šiandien lietuviai savo tėvynėje, persipašindami straipsnius, didžiųjų pareiškimus ir noveles iš Lietuvos bolševikinės spaudos. Iš tų perspausdinimų gaunasi labai gražus vaizdas. Kad jį papildytume, mes persipašdiname ne propagandisto pasakojimą, bet feljetono forma pareiškimą tų, kurie patys tą "džiaugsmą" patiria ir vargo našta neša.

— o —

Kai darbo žmogus buvo gamybo reikalo kreipiasi į Vilniaus miesto vadovus, jis neretai išgirsta atsakymą:

— Butų nėra, su butais sunku. Vokiškieji fašistai padarė didelę žalą mūsų respublikos sostinės butų ūkiui.

Tačiau, jei ko trūksta, tai ta reikia branginti, neleisti naikinti, gadinti. Kitaip sakant, tai ypač reikalaujama, kad namai būtų remontuojami, kad būtų užtikrinta jų apsauga nuo griuvimo, irimo, ardymo.

Kaip dėl to kovoja Lenino rajono butų ūkio valdyba, kaip į tai reaguoja miesto tarybiniai organai?

Vilniuje, Savičiaus gatvėje Nr. 5, gyvena J. Černiauskaitė su seserimi ir senute motina.

Butas, kuriame gyvena J. Černiauskaitė, susideda iš dviejų kambarių: vienas gyvenamasis, kitas neatremontuotas ir negyvenamas. Kol Černiauskaitės gyvena dviese, joms 10 kvadratinį metrų ploto pakako. Kai praėjusių metų pradžioje pas ją atvažiavo senutė motina, — trims žmonėms gyventi buvo per ankšta. Jos nutarė atremontuoti antrąjį kambarį juo labiau, kad ten buvo nedaug darbo.

Atremontuoti kambarį ne toks jau sunkus dalykas. Bet pasirodė, kad tą sumanyimą įgyvendinti labai sunku, kai reikia kreiptis į Lenino rajono butų ūkio valdybos viršininką drg. Mymrikovą. J. Černiauskaitė balandžio mėnesį kreipėsi į miesto vykdomąjį komitetą ir prašė leisti jį atremontuoti. Miesto vykdomasis komitetas davė sutikimą ir reikiamus nurodymus. Atrodė viskas tvarkoje. Bet per anksti džiaugėsi J. Černiauskaitė.

Ji nežinojo, kad raštai iš Vilniaus miesto Tarybos ir Lenino rajono vykdomąjį komitetą ir bu tų ūkio valdybą keliauja labai lėtai, o vykdomi dar lėčiau.

Pagaliau, Lenino rajono butų ūkio valdybos viršininkas drg. Mymrikovas irgi davė sutikimą remontuoti J. Černiauskaitės butą. Atvyksta autoritetinga komisija, apžiūri kambarį, sustato sąmatą ir dargi datą, sustato, iki kurios turi būti atliktas remontas. Kambario remontui paskiria trumpą laiką... daugiau kaip du mėnesius.

Sutartis butų ūkio valdybos vyr. inžinieriaus Marcinkevičiaus surašyta, Mymrikovo pasirašyta ir antspaudu patvirtinta, o remontas nėra vietos nejudas. Mat, kambarį užėmė pilietis Jasiulevičius ir gyvenamąjį kambarį paverė malkų sandėliu.

J. Černiauskaitė kreipėsi į namų valdytoją Macijauskienę, prašydama padėti ištuštinti remontui skirtą kambarį; namų valdytoja Macijauskienė — į Lenino rajono butų ūkio valdybos viršininką Mymrikovą, Mymrikovas rašo griežtą raštą Macijauskieni:

— Kodėl nevykdot vykdomojo komiteto nutarimo? Nedelsiant išmeskite malkas iš remontuoti numatyto kambario ir praneškite man iki 1950 m. rugpjūčio 20d.

Namų valdytoja Macijauskienė griežtai siūlo Jasiulevičiui ištuštinti malkų sandėliu paverstą kambarį. Pastarasis į šį griežtą siūlymą šitaip reaguoja: sandėlį paverčia "gyvenamuoju" kambariu — apgyvendina... kiaušę. Girdi, kiaušė irgi gyvas padaras, jai taip pat gyvenamasis plotas reikalingas...

Namų valdytojas, butų ūkio valdyba, Lenino rajono vykdomasis komitetas, miesto taryba susirašinėja, vieni už kitus griežtesnius įsakymus, nutarimus, pa-

KVC š.m. liepos mėn. 28-29 d. kviečia Toronte antrąjį Kanados Lietuvių Katalikų suvažiavimą, kuriame bus nagrinėjami svarbiausieji bei aktualieji Kanados Lietuvių Katalikų reikalai, nustatomos tolimesnio veikimo gairės ir išrenkamas naujas Kanados Lietuvių Katalikų Veikimo Centras. Į suvažiavimą kviečiami atstovai ir svečiai iš Amerikos, Kanados ir kitų valstybių.

Atstovais yra:

1. Katalikiškosios akcijos vietos komitetų visi nariai.
2. Kunigų Vienybės nariai.
3. Katalikiškų organizacijų atstovai (vienas nuo dešimt pilno ar nepilno padalinio narių skaičiaus),
4. KVC igaliojiniai,
5. KVC tiesiogiai pakviestieji. Svečio teisėmis kviečiamas dalyvauti kiekvienas lietuvis.

Kiekvienas atstovas turi turėti atitinkamos organizacijos įgaliojimą raštu, ar KVC kvietimą.

Suvažiavimas vyks pagal šią programą:

Liepos mėn. 28 dieną:

1. 8.30 val. — suvažiavimo dalyvių pamaldos lietuvių parapijos bažnyčioje.
2. 9 val. — atstovų ir svečių registracija parapijos salėje, 941 Dundas St. West.,
3. 9.30 val. — 12 val.:
 - a. suvažiavimo atidarymas,
 - b. prezidiumo ir komisijų sudarymas,
 - c. KVC, Revizijos Komisijos ir Katalikiškosios Akcijos vietos komitetų pranešimai ir diskusijos dėl jų.
4. 14 val. — Kanados Lietuvių Katalikų aktualieji klausimai:
 - a. spauda,
 - b. švietimas,
 - c. lietuvių išlaikymas,
 - d. kova dėl laisvės,
 - e. šalpa,

f. Kanados Liet. Bendruomenės organų sudarymo paspartinimas.

5. 17 val. — paskirų katalikiškų organizacijų posėdžiai.

Liepos mėn. 29 d. — St. Hellen salėje — Dundas St. W. ir Clarendon kampas:

1. 11 val.—13 val. — KVC uždaviniai ir gairės ateinančioms metams.
2. 14 val.—16.30 val.:
 - a. mandatų komisijos pranešimas,
 - b. KVC ir Revizijos Komisijos rinkimas,
 - c. Sveikintimų ir rezoliucijų priėmimas.
3. 17 val.—20 val. — iškilmingas posėdis:
 - a. Prof. S. Sužiedėlio paškaita,
 - b. sveikintimai,
 - c. Suvažiavimo uždarymas.

Po iškilmingo posėdžio bus po būvis. KVC.

Kanados Lietuvių Katalikų suvažiavimas

RUDŲJŲ AUKOS

Ablingos kaimo išžudymo 10 metų sukaktis

Nežinau, kodėl niekas nepriemena aukų, kritusių nuo nacių rankos.

Tai buvo Žemaitijoje, Kretingos apskrityje, Andriejavo valsčiuje. Kas yra važiavęs gražioju Žemaičių plentu, tarp Gargždų ir Rietavo, pravažiavo mažą miestuką Andriejavą. Nuo plento už trijų kilometrų į šiaurę buvo gražus kaimelis Ablinga. Labai gražioje vietoje ant vieno kalnelio gyveno 8 ūkininkai. Jų sodybos buvo visų iš eilės, lyg miesto gatvė. Jau 1940 m. įsibrovėliai rusai pradėjo drumsti ramybę visam kaimui. Nebegalėjo naktimis namuose miegoti. Visų akys buvo nukreiptos į vakarus, laukė karo, kaip išsivadavimo raudonųjų. Bet, kaip priežodis sako, ar velnias rudas ar raudonas, vistiek velnias ir gana. Tai pasitvirtino ir Ablingoje.

Sekmadienį, 1941 m. birželio 22 d. jau girdėjosi pirmieji šūviai žengiant vokiečių kariuomenei per sieną į Lietuvą. Nudžiugę gyventojai laukė išsivadavimo. Norėdami pasislėpti nuo artėjančio fronto, paėję kiek nuo sodybų, sugulė tarpkalnėje ir laukė, kada galės grįžti į namus. Vokiečių kariuomenė atėjo be mūsų, nes rusai nespėjo gintis, o tik bėgo. Pavakari jau viskas aprimo ir gyventojai buvo besiruošę grįžti į namus. Bet įvyko, deja, kitaip, nežinia iš kur ir kaip.

Prieš sodybas ant kalnelio atsirado trys vokiečių kariai nušauti. Pamatę juos vokiečiai įnirto kaip liutai ir puolė beginklius gyventojus. Nors ginklo nei pas vieną nerado, bet vistiek suvarė visus į tuščią baraką, rusų pastatytą ginklų sandėliui. Vakare visame kaime pasipylė esesininkai, smogikai, vis dar rankiojo gyventojus ir varė į baraką. Vakarai, moterys, seneliai buvo sugrūsti į vieną baraką.

Artinantis vakarui, gretimame kaimo trys vyrukai, pastebėję, kad niekas nejudą sodybose, susitarė eiti pasižiūrėti, kas darosi. Priėjus kaimą, apsupo juos smogikai ir, nors iškretę kišenių nieko nerado, vistiek nutarė gyvų nepaleisti. Sumušę nežmoniskai, prikalė gyvus prie vieno klotimo sienos ir jį padegė. Nuo to klotimo užsidegė visi namai ir už kelių valandų nebuvo nei vieno trobesio, tik pelenų krūva. Uždarytieji barake matė per plyšius, kad dega jų visas turtas. Iš skausmo aikčiojo, kiti rankas sumygė meldėsi, nes nežinojo, kas jų pačių laukia. Pirmadienio rytą atėję smogikai paleido iš barako visus ir nuvarė į kelią, kurš ejo nuo sodybos žemyn tarpkalniu. Pasakė visiems bėgti, o kairę pradžioje bėgti, užskrido lėktuvai ir paleido šūvius iš kulksvaldžių. Jaunesnieji pradėjo kabinintis į kalną, ieškodami išsigelbėjimo. Bet ir ten stovėjo smogikai ir nesidrovėjo paleisti šūvį tiesiai į galvas.

Kiek aukščiau ant pievos buvo rasti du sužadėtiniai, kurių vestuvės turėjo įvykti kaip tik tą sekmadienį. Juos sujungė ne kunigas, bet smogikų kulkos. Buvo rasti susikabinę rankomis.

Kiti jauni vyrukai perbėgo keliuką ir susmuko į vieną šaltinį, o kiti glaudėsi prie Marijos Lurdo, savo pačių pasistatytos. Atradę juos dar gyvus, atplėšė nuo Marijos kojų ir subadė durtuvais.

Kiek toliau nuo kaimo, kitoje tarpkalnio pusėje, gulėjo dar devyni vyrai ir viena moteris su keturiais vaikais. Atėję rudieji, liepė gultis į kalną kniubščia ir priėję šovė tiesiai į galvą. Taip ejo iš eilės iki devinto, kuris buvo tų keturių vaikų tėvas. Kai liepė jam gulti, vaikai puolė prie žudikų ir prašė, kad juos pirma nušautų, o paskui tėvą. Gal jie nesuprato, ko jie prašė, arba jiems buvo viskas vistiek.

Kai atsuko šautuvą į tėvo galvą, motina jį žegnojo švęstu vandeniu ir laimino kryžiumi. Smogikai atsukę liepė jai guldyti vaikus ir pačiai gultis. Bet ji pasakė: "Saukiti stačią" ir tik traukė vaikus aplink save. Tada smogikai numojo ranka ir nuėjo, palikdami ją gyvą, vieną visame kaime su mažais vaikais.

Lavonai gulėjo tris dienas, nes nebuvo kas laidoja. Trečią dieną susirinko iš gretimų kaimų keli vyrai palaidoti kūnus. Jų pačių žemės vidury buvo seni kapai, apaugę šimtamečiais ąžuolais, o vidury stovėjo trys seni kryžiai. Vyrai iškasė tris dideles duobes per visas kapines ir suguldė kūnus vienas prie kito. Nereikėjo nei vainikų, nei karstų, nes nebuvo nei draugų, nei kaimynų — gulėjo visi kartu. Tarp lavonų buvo rastas vienas dar gyvas aštuonių mėnesių vaikas su nutraukta ranka.

Visas kaimelis buvo labai religingas. Kasmet Kryžių dienom rinkdavosi visi į tuos kapus melsis, prašyti Dievulio palaimos savo laukams. Taip ir dabar sugulė visi kartu savo numylėtos žemės kampelyje. J. Z.

Italijos valdanti partija

(Atkelta iš 2 psl.)

Čiai rūpesčio susitvarkyti su svestima opozicija. Prieš komunistus jie neveda rėkiančios kovos, kad savo padėties nesulpnintų. Komunistai pasitraukė išvydę Scelbos šarvuotus, bet krikščionys demokratams neatakuoja jų tvirtovių ūkiškoje ir socialinėje srityse. Gal tat leidžia suprasti krikščionims demokratams taktiką romėnų anekdotą: "Niekas nedaryk šiandien, turėdamas pagrandą išsisukti ir rytdienai atidėti".

Atleidimo ožys

Zadėtoji žemės reforma veik nepajudėjo. Mokėstinė reforma padaryta popieri ir įdėta į stalčių. Pramoninei reformai net metmenys dar neparuošti, nors prašoma daugelį imonių nacionalizuoti. Darbo jėgos 10% yra bedarbiai, o pramonė, žiūrint šakų, teveikia 50-75% pajėgumu.

Kai pasaulyje pradeda įsivirauti neramumai, o Italija turi strateginius uždavinius Viduržemio jūroje, vyriausybė nepamiršta jos nuodėmių atleidimo ožio — komunizmo. Liberalizmo vietą užima valstybės įsikišimas.

Medžio amžius

Dar prieš šimtą metų medį vartojo tik statybai, kuriai ir primityvių įrankių gamybai. Šiais laikais iš jo, išspaudus iš tarpelių orą, paskui įmirkant sakuose ir įkaitinant, pagaminama tokia tvirta medžiaga, kuri prilygsta plienui ir pilnai jį pavaduoja. Skirtumas tik toks, kad ji lengvesnė už plieną, tai tinka daugelio mašinų dalių gamybai. Iš medienos gaminami sunkieji tepalai, saldainiai ir net riebalai! (Karo metu Vokietijoje).

Galima būtų šimtai dalykų priskaičiuoti, kurie yra iš medienos padaryti. Pažvelgsime mes tik į keletą svarbesniųjų.

Įvairus medienos panaudojimas prasidėjo nuo to laiko, kai mokslo dėka medienoje buvo surasta celiuliozė ir joje esantis ligninas. Celiuliozė teikia medžiui lankstumo ir išbrinkimo galią, o ligninas riša medžio pluoštus ir teikia jam kietumą bei tvirtumą. Bendrai gi medį sudaro daugumojė organinės ir maždaug mineralinės medžiagos. Kai buvo surasta celiuliozė ir kada chemikai savo rankas pridėjo, buvo pradėta gaminti popierius. Tai atsitiko 1846 metais. Nuo to meto, kada Gutenbergas sukombino pirmąją spaustuvę su jo išrastomis judačiomis raidėmis ir atspausdino bibliją, popierio reikalavimas labai smarkiai kilo. Netenka abejoti, būtų priėję prie

popierio krizės, jei ne šis naujas popieriui gauti būdas. Mat, anksčiau popierių gamindavo tik iš skudurų. Dabar gaminama daugelio rūšių popierio: rašymui, spausdinimui, pakavimui ir net popieriniams pinigams.

Medienos vaidmuo dar padidėjo, kai iš tos pat celiuliozės pagamino dirbtiną šilką. Gamybos procesas toks:

Celiuliozė atskiedžia rūgštimis ir gauna masę, panašią drebučiams, kuri per sieta mažomis skylutėmis išspaudžiama. Šiuos nepatvarius siūlus dar merkiama į rūgštis ir jau gaunami tikri dirbtinio šilko siūlai. Apytikriai iš vieno kubinio metro medienos išeina 120 kg. dirbtinio šilko, iš kurio pagaminama apie 300 gražių suknelių. Dirbtinio šilko daugiausia pagaminama JAV ir Japonijoje.

Iš tų pačių celiuliozės drebučių pagaminama telefonų, naudojamų aklinau puodų uždarymui ir gamybai dirbtinų žarnų dėroms dėti.

Negalima nepaminti dar vieno labai svarbaus medienos produkto, tai medinio cukraus. Jis pagaminamas iš celiuliozės, veikiant ją įvairiomis rūgštimis, atitinkamai kaitinant ir presuojant. Iš medinio cukraus gaminamas metilo ir etilo alkoholis. Pastarąjį galima vartoti ir gerimui. Prie to, medinis cukrus tinka pašarui, ypač raguočiams ir kiaušėms. Kitaip sakant, iš medžio, per tarpininką, galima pasigaminti net mėsos

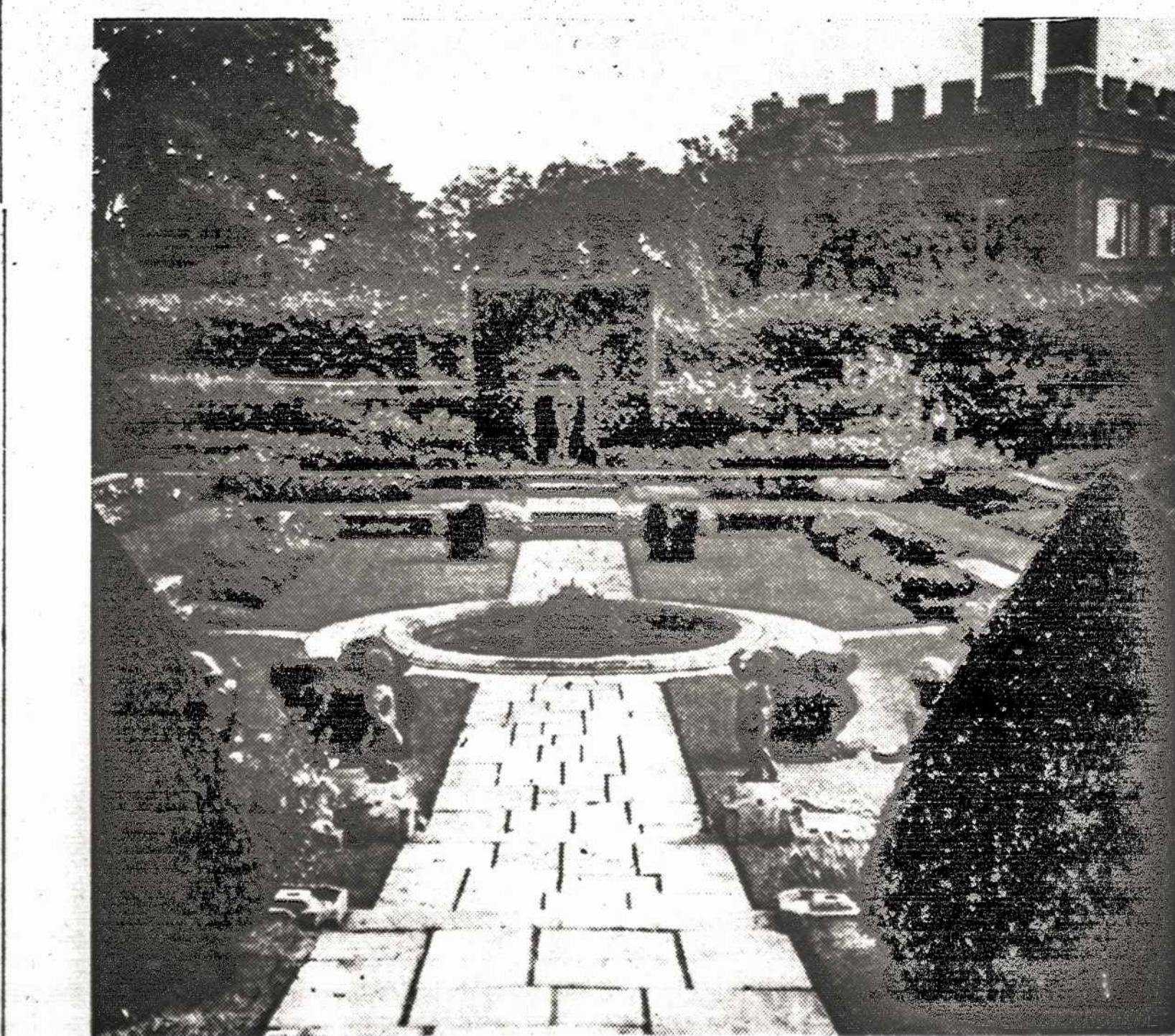
Čia neįmanoma suminėti visų tų dalykų, kurie yra medienos produktai. Bet jau ir čia paminėti mums leidžia sakyti, kad dabartinė era yra medžio amžius.

Prisimindami savo krašto gražiuosius miškus, su kuriais taip lietuvis suaugęs, juos savo dainose apdainavęs ir daugelio eilėraščių posmuose išlinkniavęs, kur dažnai sau užuovėją rasdavo ir kur dabar ne vienas partizanas prisiglaudęs yra, tenka su širdgėla konstatuoti, kad jie smar-

Šėvčenkos paminklas atidengtas

Aną savaitę Montrealy 5000 Kan. ukrainiečių mitinge, kuriame kalbėjo liberalų atstovas parlamente, ukrainietiškos kilmės Decore, Maniobos ukr. katalikų diecezijos kancleris Kušnir ir Winnipeg komiteto direktorius Kochan, priėmė rezoliuciją federalinei valdžiai, kad Maskvos dovanotasis Šėvčenkos paminklas būtų grąžintas atgal.

Kanados tautinės centrinės organizacijos birželio 3 d. pasirašė telegramą ministeriui pirmininkui, nurodydamos, kad užsimojimas pastatyti Maskvos dovanotą Šėvčenkos paminklą yra eilinis komunistinės propagandos triukas, ižeidžias visus lojalius Kanados ukrainiečius. Ukrainiečių spauda be to, skelbė, kad imtasi atitinkamų žygių, kurių neįvardino. Tuo tarpu komunistinė ukrainiečių spauda varė didelę propagandą, kviesdama dalyvauti visose "60 m. jubiliejaus" iškilmėse birželio 30 d. Maple Leaf Gardens, o liepos 1 d. Camp Palmero, kur turi įvykti paminklo atidengimo iškilmės. Toronte ir visoje Kanadoje platinamas specialus festivalio leidinys, Toronte išnešiotas veik viso miesto namams, kuriame kalbama gražiais žadžiais apie Ukrainą, su kniazų ir atamanų atvaizdais, greta kurių išspausdinti ir bolševikiniai herojai, kaip Timošenko, Lysenko, o pagaliau ir paties paminklo nuotrauka. Atskirai išleista festivalio reklama puošia "jubiliejinis ženklas", labai primenąs Sovietinės Ukrainos herbas: dviejų kviečių varpų pradėtas vainikas, kurį atbaigia įrašas "Ukrainians in Canada 60 Years", o viduryje sukryžiuoti plaktukas su peikena, už kurių geležinkelis su artėjančiu gar-

Henriko VIII parkas Surrey, netoli Londono

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Tarybinės Ukmergės paveikslas

S. Dilginas ir A. Snaigius LT SR komunistų, oficioze džiaugiasi šitokia bolševikiniu rojumi Ukmergėje: „Jei kituose miestuose iš vežimų prekiaujama turvą, tai Ukmergėje givi prekyba vyksta gatvėse ir net aikštėse... Esti dienų, kad miestą panašus į didelį turgų: visur pilna vežimų, visur pridrabstyta šiaudų, visur iš peties prekiaujama. Miesto gatvėse nėra palaikoma nė elementarios švaros. Niekas nesima sudrausti piliečių, rindančių gatvėse ir aikštėse viešąją tvarką. Paauglius galima išvysti restoranuose, baruose, vėlyuose kino seansuose... atvykus į miestą, nėra kur apstototi. Viešbutyje (iš viso vienas! Red.) visiškai maža vietų... Mieste gana sunku surasti reikiama gatvę ir numerį. Dauguma parašų yra nukritę arba užtepti dažais. (Matyt, pakeisti gatvių vardai. Red.). Galima rasti šimtus iškabų su seniai likviduotų privačių įmonių ir krautuvų savininkų pavardėmis. Štai ir kyla klausimas: kur miesto šeimininkai?“

Gaila, jog „TŽ“ neleidžiamai LT SR. Atsakykite labai paprastai: Sibire ar prie Volgos atominės hidroelektrinės statybos!

Vilniaus miesto tarybos posėdis

Vykdo komiteto pirmininkas Kareckas pakvietė pirmininkauti Matuką, sekretoriauti — Marcinkevičiūtę. Burmistro pavaduotojas drg. Jurčenke pasigyrė, kas naujo padaryta Vilniuje: atremontuota dvi stambios įmonės, daug naujų namų pastatyta, žymiai praplėstas gatvių tinklas bei vandentiekis, įrengta eilė naujų parkų, pastatyti du paminklai Stalinui ir Černiachovskui, apsidinta keletas gatvių. Miesto gyventojai atidėjo, „savanoriškai“ 5 mil. darbo valandų. Komunalinio ūkio komisijos pirmininko pavaduotojas drg. Grigorijev užsipuolė, kad per lėtai valomi griuvėsiai (o kada! buvo girtasi, kad griuvėsijų su žiburio nerasi LT SR): „Tiki šiol (gegužės mėn.) eilė kvartalų dar užversta griuvėsiais, kurie trukdo tolesnį naujos statybos vykdymą“. Miesto apželdinimo agnomas drg. Chorošilov siūlė sustiprinti apželdinimo priežiūrą. Drg. Ampolov nusiskundė, jog Gegimino 42, pabaigus statybą, dar iki šiol kieme guli kalnai šiukšlių. Drg. Buinij iškoliojo miesto autobusų susisiekimą, reikalaujamas, kad visose linijose bent vienas autobusas kursuotų visą parą, po spektaklių specialūs autobusai išvežiotų žmones namo... Pastebėjot kokios valdytojų pavardės? „Vilnius mūsų, o mes rusų“, kažkada dainavo Pupų Dėdė...

Propaganda mokyklose
Jurbarko vid. mokykloje IX klasės kontroliniam literatūros egzamine buvo duota tema „Išskelti politinės ir ekonominės sąlygos, nulėmusios rašytojo pasaulėžiūrą, jo kūrybos idėjinį turinį“. Komjaunuolė Regina Stasiulytė šitaip demaskavo „buržuazinės santvarkos negerovę ir darbo žmonių išnaudojimą“. „Kiek daug tarnaičių buvo buržuazinėje Lietuvoje, kiek daug jų žuvo, bekovodamos dėl duonos karnio, dėl gyvybės išlaikymo“. Abiturientė, kuri vargiai nepriklausomos Lietuvos laikus beprisimena, iškelia kolūkinės santvarkos pranašumą prieš individualinę ūkio sistemą. „Todėl tarybinio žmonių darbo nepavyks nutraukti anglų-amerikiečių imperialistiniams karo kursytojams“. Bet spauda dažnai skundžiasi, jog komjaunuolių organizacijos apytuštės mokyklose.

Taip LT SR taisomi sunkvežimiai

1950 m. gegužės 26 d. Ukmergės „Kurpius“ odos-avalynės kombinatas į Kauną nuvežė remontuoti savo sunkvežimį „Zis-5“. Nesulaukęs pataisymo, šį metų balandžio mėn. kombinate atstovas, atvykęs į remonto dirbtuvės kiemą rado... tik savo sunkvežimio griaučius. Niekas negalėjo paaiškinti, kur dingo sunkvežimis ir jo dalys.

• LT SR veikia ir senų daiktų parduotuvės. Štai „Vilniaus pramonės prekyba“, Dzeržinskio 8, skelbiai superkanti iš gyventojų: vyriškus, moteriškus ir vaikiškus drabužius, audinius, avalynę, kailius ir kailių drabužius, kilimus, baldus ir kitus namų apyvokos daiktus. Kažin ar juos čia pat pardavinėja ar gabena į Maskvą?

• Vilniaus Miesto Valgyklų trestas gegužės 1 proga buvo suorganizavęs keletą bankietų. Valgyklose, esančios buvęs gausus pasirinkimas valgių, ledų, vaisių sulčių, vyno, degtinės ir tabako.

• Gegužės pirmosios dienomis Vilniaus miesto autobusai važinėjo nuo 7 val. ryto iki 2 val. nakties.

• Šiomis dienomis pradėjo veikti Vilniuje, Rudnikų 16, o Kaune, Stalino pros. 32a, bitininkystės įrankių, avilių ir dirbtinių korių parduotuvės. Pavasariniam bičių penėjimui parduodama cukraus. Artimiausiu metu parduotuvės busiančios atidarytos: Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje, Tauragėje ir Utenoje.

• Chemijos produktai LT SR pardavinėjami „Glavchimsby“ krautuvėje, Vilniuje, Basanavičiaus 1, kur galima gauti dažų, plastmasės ir dirbtino stiklo, sanhigienos gaminių, mineralinių trąšų, DDT miltilių ir kit.

• Gegužės 12 Vilniuje buvo atidarytos dvi vasaros kavinės, veikiančios nuo 12 iki 24 val. Jose galima gauti: šaltų užkandžių, karštų patiekalų, vyno, degtinės, konditerijos gaminių, alaus, gėrimų, vaisių sulčių ir ledų.

• LT SR Juridinė mokykla liaudies teisėjams ruošti veikia Vilniuje, Lombardo 2. Per du metus ši specialinė vidurinė mokykla paruošusi liaudies teisėjus, rajonų prokurorus, liaudies tardytojus. Priimami nejaunesni kaip 23 m. amžiaus, išlaikę stojamuosius egzaminus iš TSRS tautų istorijos, lietuvių kalbos, rusų kalbos. Reikalaujami prie įstojoimo prašymo šie dokumentai: rajono ar miesto vadovaujančių organų „nukreipimas“, mokslo pažymėjimas, autobiografija, metrikai, trys fotografijos, karinės prievolės dokumentas, sveikatos pažymėjimas, kad nėra įskaitas asmenis lapas. Mokslo metų pradžia rugsėjo 1 d. Visi klausytojai aprūpinami stipendijomis bei bendrabučiu.

• Ne, man jis priklauso, aš turiu jį sulesti! — sako šikšnys. Taip juodu ginčijosi visą dieną. Pagaliau nutarė kiekvienas pasisamdyti po teisėją, kad išspręstų, kam tas žirnis išpuola sulesti. Gerai, žvirblis pasisamdė sakalą, o šikšnys — vanagą. Bet tas pats ir tarp teisėjų atsitiko: juodu, sakalas ir vanagas, irgi susiginčijo. Ginčijosi, ginčijosi, pagaliau ėmė plunksnuotis, peštis. Visi žino, kad vanagas yra aklaplėša, kad jo nagai aštrūs, — ėmė ir išsuko sakalui vieną sparną. Žirnis, žinoma, atiteko šikšniui.

Klaidžioja nuliūdęs sakalas pakrūmėmis, pakeleimis, paskristi negali — sparnas išsuktas. Tik štai, kur buvęs kur nebuves, medžiotojas beinas. Pamatė sakalą, tuojau ištiesė šautuvą ir rengiasi šauti.

— Žmogau, pasigailėk manęs, nešauk, aš tau kuo nors atsilyginsiu, — prabilo sakalas. Žmogus nuleido šautuvą, pažiūrėjo kiek ir vėl — taiko. Sakalas vėl meldžia:

— Pasigailėk, žmogau, mažą naudos iš manęs teturėsi, jei ir nušausi. Matai, sergu, sudžiūvęs esu, nei mėsos bus, nei ko. Medžiotojas vėl nuleido šautuvą, bet greitai pakėlė ir tiesiai nutaikė į sakalą.

— Žmogau! — su ašaromis prabilo sakalas, — nešauk, pasigailėk, aš tau tikrai kuo atsilyginsiu, nešauk!

— O kuo tu man atsilyginsi, jei tavęs nešausiu? — prabilo medžiotojas.

— Vis kuo nors atsilyginsiu, — sako sakalas. — O jei tu manęs

Didelė sukaktis Hamiltone

Šm. liepos 22 d. Hamiltone lietuvių Vilniaus Aušros Vartų parapijoje įvyksta nepaprastos iškilmės — jaunutė parapija su dideliu džiaugsmu švęs trijų metų sukaktį nuo įsikūrimo. Vilniaus Aušros Vartų parapija išaugo, Šv. Rašto žodžiais tariant, iš mažo garstyčios grūdų į galiną medį, ant kurio nutipė apie 1100 lietuvių katalikų.

Kiekvienas lietuvis žino, kaip sunku yra įsikurti svetimame krašte, o ypač kuriant parapiją: kiek reikia daug vargo, kol gausi visas teises, kiek daug rūpesčių, kol įsigyti bažnyčią, kleboniją ir tt. Nors lietuvių, atvykę iš Amerikos ir iš kitur, pastebi, kad viskas yra kuku, nėra turtingumo, prabangiškumo liet. parapijoje, tačiau viskas yra miela, sava kalba Dievulis yra garbinamas, viskas kaip brangioji Tėvynė. Viena lietuvių amerikiečių šeima, atvykusi iš Čikagos, jau 45 metus gyvenanti Amerikoje ir priklausanti prie lietuvių parapijos, po pamaldų atėjo į kleboniją ir su ašaromis dėkojo už tokias žemaitiškas pamaldas, (nes jie yra žemaičiai). Jie pasijuto kaip Lietuvoje: lietuviškos giesmės, Šv. Mišių tvarka juos privėdė prie ašarų. Padarė didelę auką bažnyčiai, paaukodami \$150. Tai Antanas ir Ona Janciai, 6821 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill., USA. Jų vardai bus įrašyti į geradarių sąrašą ir už juos bus laikomos dažnai Šv. Mišios.

Sukaktuvių iškilmingos pamaldos įvyks ten, kur buvo parapijos krikštąs, kada dar lietuvių buvo tik vos apie 100. Šiandien dešimtis kartų daugiau vyksime padėkoti mūsų Vilniaus Aušros Vartų Motinai Švenčiausiaj už globą ir už įvairias malones. Pamaldos vyks atvirame ore, gražioje papuoštoje vietoje, Mount Cenacle, Fennel Ave., Sisters of Social Service. Į pamaldas atvyks Jų Ekselencija Hamiltono Vyskupas. Šv. Mišios bus laikomos su asista. Tai šventei yra pakviestas žinomas pamokslininkas ir veikėjas prelatas J. Balkūnas, yra pakviesti iš įvairių vietovių apie 10 kunigų, daug žymių veikėjų.

Ta pačia proga atvyksta iš Amerikos apie 150 ateitininkų, kurie stovyklaus Hamiltone, mokslo pažymėjimas, autobiografija, metrikai, trys fotografijos, karinės prievolės dokumentas, sveikatos pažymėjimas, kad nėra įskaitas asmenis lapas. Mokslo metų pradžia rugsėjo 1 d. Visi klausytojai aprūpinami stipendijomis bei bendrabučiu.

Po pamaldų įvyks gegužinė — piknikas labai gražioje vietoje prie upelio, su labai įvairia prog-

rama. Todėl visus lietuvius amerikiečius ir gyvenančius čia Kanadoje kviečiame nuosirdžiai atvykti į tą mūsų džiaugsmo ir triumfo šventę. Visi bendrai, su klupe ant kelių, sudėdami savo vargus ir skausmus po mūsų Motinos Švenčiausios kojom, prašydami leisti į mielą ir brangią tėvynę. Kviečiame kuo daugiausia lietuvių iš Toronto, Londono, Otavos, Welando, St. Catharines, iš Simco, Tillsonburgo ir Delhi.

Tad iki malonaus pasimatymo. Parapijos Komitetas.

Šeštadieninė mokykla baigė mokslo metus. Nors ir nelengvomis sąlygomis, dėka mokytojų ištvermės ir daugumos tėvų sąmoningumui, birželio 30 d. Vysk. Valančiaus vardo mokykla baigė antruosius mokslo metus. Joje buvo dėstoma tikyba, lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos istorija ir geografija ir dainavimas. Paskutiniu laiku ją stropiai lankė 67 vaikai. Per šiuos metus praleistų pamokų vidurkis sudarė tik apie 6%. Iš naujųjų ateivių mokyklos nelankė 6 vaikai, iš seniau atvykusių mokyklą nebuvo nė vieno vaiko.

Mokyklos vedėju visą laiką buvo mok. Jonas Mikšys, o praejusiais metais joje mokytojaus Rickis Juozas, Grajauskaitė. Antanina ir Kezys Vladas. Visi mokytojai dirbo be atlyginimo, už ką jiems priklauso lietuviškosios visuomenės, nekaltant jau apie tėvus, didžiausia padėka ir pagalba. Tikybą dėstė kun. Dr. J. Tadaraukas, dėdamas visas pastangas, kad mūsų mažieji neįprastų melstis angliškai, kas, be abejo, pakirstų lietuviškumą jaunoje vaiko sieloje iš pačių šaknų.

Reikėtų atkreipti kuo rimčiausio dėmesio tiems tėvams, kurių vaikai šios mokyklos nelankė. Bet koks teisinininkas, kad sunkios sąlygos, yra visai be pagrindo. Juk didelė dalis mūsų pačių ėjome į mokyklą 2-5 km., nežiūrint ar lijo, ar žiemos speigai ausis gnaibė, ar pagaliau pūgos akių atmerkė neleidžiant.

Atsiminkim pagaliau, kad tai yra mūsų pareiga ir už jos neįpaimą mes esame atsakingi prieš kovojančią ir kenčiančią tautą.

Mokyklos šių metų finansinė padėtis labai kukli. Pajamų gauta: VII. 1. rinkliava bažnyčioje \$107,77, iš B-nės V-bos \$50, viso \$157,77. Išlaidos: mokyklos sargui po \$3.85 už kiekvieną šeštadienį — nuo sausio 1 d. iki mokslo metų galo \$92,40, pažymėjimų

išspausdinimas (300 blankų) \$11, viso \$103,40. Kasas saldo \$54,37. Mokslo metai baigti įteikiant visiems vaikams pažymėjimus. Jų negavo tik tie, kurie pradėjo lankyti mokyklą prieš porą mėnesių ar vėliau. Ta proga visa mokykla — mokiniai ir mokytojai, dalyvaujant B-nės V-bos pirmininkui St. Naikauskui, nušifotografavo.

Labai skaudus ir taisytinis reikalas — per mažas vaikų skaičius skaito „Eglutę“ — tik apie 20. Būtinai tėvų pareiga nepagailėti 3.50 dol. ir užsakyti neatidėliojant šį gražų vaikų žurnaluką. Jis yra lygiai taip pat reikalingas vaikui kaip valgis, drabužis ir apavas. Šia kryptimi gal kiek ir per mažas spaudimas į tėvus iš mokytojų pusės. Ji yra taip būtina, kaip ir kiekvienas kitas vadovėlis.

Mokyklos kiekvieno skyriaus geriausiame mokinio B-nės V-ba dovanavo po knygą.

Linkėtina mokyklos vadovams bei mokytojams ištvermės, o tėvams bei vaikams nepalauiamam nusistatymo, tęsiant kovą dėl lietuvišybės išlaikymo, iki galutinės pergalės! Sk. St.

Minėjimą atidarė rengimo komitetei į Hamiltoną iš Buffalo ir atgal išleido virš 5 dol., koncertų pasirušimui (honoraras pianistei) — 3 dol., telefono išlaidoms besitarant tarp Hamiltono ir Buffalo koncerto reikalais — apie 2 dol., amerikiečių-kanadiečių doliario skirtumas — apie 2 dol. Tad kiek jam liko už sugaištą laiką, kelionės vargą ir programos išpildymą?

Taip pat aš nenorėčiau sutikti su p. Sk. St. nuomone įvertinant sol. Alg. Motiekaitį grojimą. Sol. Alg. Motiekaitis yra jau ne mokinis, o savo instrumento technikos ir išpildymo meisteris — mokytojas, pirmasis alto (cello) Buffalo Philharmonijos orkestre. Jau seniai yra praėję tie laikai, kada jo grojimą galima buvo vertinti „silpnokai“. Birželio 17 d. Buffalo ruošėme bažnytiniam koncerte — liūdnujų trėmimų minėjime jį „Largo“ — Vivaldi ir „Concerto in a major“ — F. E. Bach sugrojo ir išpildė pasigėrėtina.

Žinoma „de gustibus non disputandum“, bet ar ne būtų buvę geriau, jei p. Sk. St. būtų buvęs spaudoje atsargesnis su savoju programos vertinimu? Aš manau, tai ne visumos, o jo asmeniška nuomonė. Pav. p. Nelė Dauguvietytė — Kudabienė man yra dėkojusi, kad aš tarpininkavau pakviestas jį — sol. Alg.

Mano brolis. Kai mes nusikrisime, jie labai bus su mumis meilūs, tau dėkos už mano išlaikymą ir duos visokių dovanų. Tu jų neimk, tik prašyk Senosios Ladunkos skrynelės. Žmogus prižadėjo tai išpildyti. Jie skrido, skrido, be galo ilgai. Pagaliau sakalas prabilo: — Pažiūrėk, žmogau, ar matai, kas ten žiba, lyg sidabro kamolių? — Matau. — Tai mano brolio dvaras.

Pagalau jie priskrido dvarą, stebuklas, kokį dvarą, viskas buvo sidabro: ir trobos, ir stogai, ir medžiai, — viskas buvo sidabro. To dvaro savininkas buvo sakalo brolis. Sakalas, pasiekęs savo brolio dvarą, tuojau pavirto gražiu poniūčiu. Linksma buvo sakalo brolis: vaišino, mylėjo, visokių dovanų siūlė. Žmogus nieko neėmė, tik pagaliau paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — To tai neturiu, — atsakė sakalo brolis, — skrinkite pas mano motiną, gal ji kuomet ir turės.

Jie išskrido. Priskrido sakalas motinos dvarą. Čia buvo dar gražiau — viskas auksas. Motina taip pat labai jais džiaugėsi, mylėjo, dovanų siūlė, bet žmogus tarėsi nieko nereikalaujantis, tik paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — Didelės dovanos prašai, bet kaip tau, mano sūnaus išgelbėtoji, galėsiu ją duoti, — tarė tėvas, duodamas skrynelę. Sakalas turėjo parnešti žmogų atgal į savo namus. Jie laimingai nukeliavo į žemę. Sakalas prieš skirdamasis tarė: — Labai tau esu dėkingas, kad pasigailėjai mano gyvybės. Tau, kaip buvau sakęs, atsilyginau. Si skrynutę yra brangus turtas, tik tu mokėk vartoti: tu parėjęs namo išsirink gražią vietą, tada ją atidaryk.

Taip žmogui pasakęs, sakalas išnyko iš akių. Žmogus dabar linksma keliavo namo, tik vis jam rūpėjo pažiūrėti, kas yra toj skrynutėje. Neiškentė ir atidarė. O stebuklas — vos spejo atidaryti skrynutę, kai iš jos pasidarė didžiausias miestas: mūro namai, plačios gatvės, vežimai, viskas labai stebino žmogelį. Eina nuliūdęs viena miesto gatvę ir mąsto sau, kad blogoj vietoj paleidęs miestą — mišką. Tik štai, kur buvęs kur nebuves, priėjo gražus ponaitis ir prakalbino jį: — Ko taip, ponas, nuliūdęs?

WINNIPEG, Man.

Birželio mėn. trėmimų minėjimas. Jau du metus Wpg. pabaltiečiai iškilmingai minėjo pirmųjų trėminių sukaktį. Šiais metais minėjimą buvo pakviesti ukrainiečiai, vengrai, baltgudžiai, kroatų ir lenkai.

Birželio 24 d. už trėmtinius Sibirą pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. Kulbis, SJ. 2 val. p.p. Šv. Povilo kolegijos sporto aikštėje rinkosi eisenos dalyviai: estai, latviai, lietuviai, vengrai ir ukrainiečiai, viso per 1200 žmonių. Ypač gausu buvo ukrainiečių. Visi nešė savo tautines vėliavas. Žymiausiomis miesto gatvėmis eisena ėjo prie Nežinomono kario paminklo, kur angliškai gražiai kalbą pasakė kun. S. Izik, ukrainietis, kelius metus buvęs vokiečių koncentracijos stovykloje, dabar vaikų laikraščio redaktorius, ir buvo padėtas prie paminklo gėlių vainikas. Ukrainiečiai sudainavo savo tautinę dainą „Ne laikas“. Nuo paminklo eisena ėjo į Miesto salę, kur jau buvo prisirinkę daug žmonių. Su eisenos dalyviais skaičius pašoko iki 1600.

Minėjimą atidarė rengimo komitetei į Hamiltoną iš Buffalo ir atgal išleido virš 5 dol., koncertų pasirušimui (honoraras pianistei) — 3 dol., telefono išlaidoms besitarant tarp Hamiltono ir Buffalo koncerto reikalais — apie 2 dol., amerikiečių-kanadiečių doliario skirtumas — apie 2 dol. Tad kiek jam liko už sugaištą laiką, kelionės vargą ir programos išpildymą?

Taip pat aš nenorėčiau sutikti su p. Sk. St. nuomone įvertinant sol. Alg. Motiekaitį grojimą. Sol. Alg. Motiekaitis yra jau ne mokinis, o savo instrumento technikos ir išpildymo meisteris — mokytojas, pirmasis alto (cello) Buffalo Philharmonijos orkestre. Jau seniai yra praėję tie laikai, kada jo grojimą galima buvo vertinti „silpnokai“. Birželio 17 d. Buffalo ruošėme bažnytiniam koncerte — liūdnujų trėmimų minėjime jį „Largo“ — Vivaldi ir „Concerto in a major“ — F. E. Bach sugrojo ir išpildė pasigėrėtina.

Žinoma „de gustibus non disputandum“, bet ar ne būtų buvę geriau, jei p. Sk. St. būtų buvęs spaudoje atsargesnis su savoju programos vertinimu? Aš manau, tai ne visumos, o jo asmeniška nuomonė. Pav. p. Nelė Dauguvietytė — Kudabienė man yra dėkojusi, kad aš tarpininkavau pakviestas jį — sol. Alg.

Mano brolis. Kai mes nusikrisime, jie labai bus su mumis meilūs, tau dėkos už mano išlaikymą ir duos visokių dovanų. Tu jų neimk, tik prašyk Senosios Ladunkos skrynelės. Žmogus prižadėjo tai išpildyti. Jie skrido, skrido, be galo ilgai. Pagaliau sakalas prabilo: — Pažiūrėk, žmogau, ar matai, kas ten žiba, lyg sidabro kamolių? — Matau. — Tai mano brolio dvaras.

Pagalau jie priskrido dvarą, stebuklas, kokį dvarą, viskas buvo sidabro: ir trobos, ir stogai, ir medžiai, — viskas buvo sidabro. To dvaro savininkas buvo sakalo brolis. Sakalas, pasiekęs savo brolio dvarą, tuojau pavirto gražiu poniūčiu. Linksma buvo sakalo brolis: vaišino, mylėjo, visokių dovanų siūlė. Žmogus nieko neėmė, tik pagaliau paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — To tai neturiu, — atsakė sakalo brolis, — skrinkite pas mano motiną, gal ji kuomet ir turės.

Jie išskrido. Priskrido sakalas motinos dvarą. Čia buvo dar gražiau — viskas auksas. Motina taip pat labai jais džiaugėsi, mylėjo, dovanų siūlė, bet žmogus tarėsi nieko nereikalaujantis, tik paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — Didelės dovanos prašai, bet kaip tau, mano sūnaus išgelbėtoji, galėsiu ją duoti, — tarė tėvas, duodamas skrynelę. Sakalas turėjo parnešti žmogų atgal į savo namus. Jie laimingai nukeliavo į žemę. Sakalas prieš skirdamasis tarė: — Labai tau esu dėkingas, kad pasigailėjai mano gyvybės. Tau, kaip buvau sakęs, atsilyginau. Si skrynutę yra brangus turtas, tik tu mokėk vartoti: tu parėjęs namo išsirink gražią vietą, tada ją atidaryk.

Taip žmogui pasakęs, sakalas išnyko iš akių. Žmogus dabar linksma keliavo namo, tik vis jam rūpėjo pažiūrėti, kas yra toj skrynutėje. Neiškentė ir atidarė. O stebuklas — vos spejo atidaryti skrynutę, kai iš jos pasidarė didžiausias miestas: mūro namai, plačios gatvės, vežimai, viskas labai stebino žmogelį. Eina nuliūdęs viena miesto gatvę ir mąsto sau, kad blogoj vietoj paleidęs miestą — mišką. Tik štai, kur buvęs kur nebuves, priėjo gražus ponaitis ir prakalbino jį: — Ko taip, ponas, nuliūdęs?

Mano brolis. Kai mes nusikrisime, jie labai bus su mumis meilūs, tau dėkos už mano išlaikymą ir duos visokių dovanų. Tu jų neimk, tik prašyk Senosios Ladunkos skrynelės. Žmogus prižadėjo tai išpildyti. Jie skrido, skrido, be galo ilgai. Pagaliau sakalas prabilo: — Pažiūrėk, žmogau, ar matai, kas ten žiba, lyg sidabro kamolių? — Matau. — Tai mano brolio dvaras.

Pagalau jie priskrido dvarą, stebuklas, kokį dvarą, viskas buvo sidabro: ir trobos, ir stogai, ir medžiai, — viskas buvo sidabro. To dvaro savininkas buvo sakalo brolis. Sakalas, pasiekęs savo brolio dvarą, tuojau pavirto gražiu poniūčiu. Linksma buvo sakalo brolis: vaišino, mylėjo, visokių dovanų siūlė. Žmogus nieko neėmė, tik pagaliau paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — To tai neturiu, — atsakė sakalo brolis, — skrinkite pas mano motiną, gal ji kuomet ir turės.

Jie išskrido. Priskrido sakalas motinos dvarą. Čia buvo dar gražiau — viskas auksas. Motina taip pat labai jais džiaugėsi, mylėjo, dovanų siūlė, bet žmogus tarėsi nieko nereikalaujantis, tik paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — Didelės dovanos prašai, bet kaip tau, mano sūnaus išgelbėtoji, galėsiu ją duoti, — tarė tėvas, duodamas skrynelę. Sakalas turėjo parnešti žmogų atgal į savo namus. Jie laimingai nukeliavo į žemę. Sakalas prieš skirdamasis tarė: — Labai tau esu dėkingas, kad pasigailėjai mano gyvybės. Tau, kaip buvau sakęs, atsilyginau. Si skrynutę yra brangus turtas, tik tu mokėk vartoti: tu parėjęs namo išsirink gražią vietą, tada ją atidaryk.

Taip žmogui pasakęs, sakalas išnyko iš akių. Žmogus dabar linksma keliavo namo, tik vis jam rūpėjo pažiūrėti, kas yra toj skrynutėje. Neiškentė ir atidarė. O stebuklas — vos spejo atidaryti skrynutę, kai iš jos pasidarė didžiausias miestas: mūro namai, plačios gatvės, vežimai, viskas labai stebino žmogelį. Eina nuliūdęs viena miesto gatvę ir mąsto sau, kad blogoj vietoj paleidęs miestą — mišką. Tik štai, kur buvęs kur nebuves, priėjo gražus ponaitis ir prakalbino jį: — Ko taip, ponas, nuliūdęs?

Mano brolis. Kai mes nusikrisime, jie labai bus su mumis meilūs, tau dėkos už mano išlaikymą ir duos visokių dovanų. Tu jų neimk, tik prašyk Senosios Ladunkos skrynelės. Žmogus prižadėjo tai išpildyti. Jie skrido, skrido, be galo ilgai. Pagaliau sakalas prabilo: — Pažiūrėk, žmogau, ar matai, kas ten žiba, lyg sidabro kamolių? — Matau. — Tai mano brolio dvaras.

Pagalau jie priskrido dvarą, stebuklas, kokį dvarą, viskas buvo sidabro: ir trobos, ir stogai, ir medžiai, — viskas buvo sidabro. To dvaro savininkas buvo sakalo brolis. Sakalas, pasiekęs savo brolio dvarą, tuojau pavirto gražiu poniūčiu. Linksma buvo sakalo brolis: vaišino, mylėjo, visokių dovanų siūlė. Žmogus nieko neėmė, tik pagaliau paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — To tai neturiu, — atsakė sakalo brolis, — skrinkite pas mano motiną, gal ji kuomet ir turės.

Jie išskrido. Priskrido sakalas motinos dvarą. Čia buvo dar gražiau — viskas auksas. Motina taip pat labai jais džiaugėsi, mylėjo, dovanų siūlė, bet žmogus tarėsi nieko nereikalaujantis, tik paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — Didelės dovanos prašai, bet kaip tau, mano sūnaus išgelbėtoji, galėsiu ją duoti, — tarė tėvas, duodamas skrynelę. Sakalas turėjo parnešti žmogų atgal į savo namus. Jie laimingai nukeliavo į žemę. Sakalas prieš skirdamasis tarė: — Labai tau esu dėkingas, kad pasigailėjai mano gyvybės. Tau, kaip buvau sakęs, atsilyginau. Si skrynutę yra brangus turtas, tik tu mokėk vartoti: tu parėjęs namo išsirink gražią vietą, tada ją atidaryk.

Taip žmogui pasakęs, sakalas išnyko iš akių. Žmogus dabar linksma keliavo namo, tik vis jam rūpėjo pažiūrėti, kas yra toj skrynutėje. Neiškentė ir atidarė. O stebuklas — vos spejo atidaryti skrynutę, kai iš jos pasidarė didžiausias miestas: mūro namai, plačios gatvės, vežimai, viskas labai stebino žmogelį. Eina nuliūdęs viena miesto gatvę ir mąsto sau, kad blogoj vietoj paleidęs miestą — mišką. Tik štai, kur buvęs kur nebuves, priėjo gražus ponaitis ir prakalbino jį: — Ko taip, ponas, nuliūdęs?

Mano brolis. Kai mes nusikrisime, jie labai bus su mumis meilūs, tau dėkos už mano išlaikymą ir duos visokių dovanų. Tu jų neimk, tik prašyk Senosios Ladunkos skrynelės. Žmogus prižadėjo tai išpildyti. Jie skrido, skrido, be galo ilgai. Pagaliau sakalas prabilo: — Pažiūrėk, žmogau, ar matai, kas ten žiba, lyg sidabro kamolių? — Matau. — Tai mano brolio dvaras.

Pagalau jie priskrido dvarą, stebuklas, kokį dvarą, viskas buvo sidabro: ir trobos, ir stogai, ir medžiai, — viskas buvo sidabro. To dvaro savininkas buvo sakalo brolis. Sakalas, pasiekęs savo brolio dvarą, tuojau pavirto gražiu poniūčiu. Linksma buvo sakalo brolis: vaišino, mylėjo, visokių dovanų siūlė. Žmogus nieko neėmė, tik pagaliau paprašė Senosios Ladunkos skrynelės. — To tai neturiu, — atsakė sakalo brolis, — skrinkite pas mano motiną, gal ji kuomet ir turės.

Lietuviškos Pasakos

(Ištrauka iš Dr. J. Balio rinkinio, tik ką išspausdinto Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos, Čikagoje)

Nuostabusis sakalas

GYVENO kartą žvirblis ir šikšnys. Jie nutarė prisinešti žirnių į vieną stuobrį, kad atėjus žiemai nereikėtų badu stipti. Nutarta — padaryta.

Atėjo ir žiema. Žvirblis su šikšniu laimingai gyvena — maisto turi pakankamai: dalosi juo, kiekvienas po vieną žirnių sulesa per dieną. Taip jie dalėsi dalės, kol galop pasiliko tik vienas žirnis. Dėl to žirnio jie ir susiginčijo. Žvirblis sako:

— Man tas žirnis išpuola sulesti, nes aš vasarą daugiau nešiau, netingėjau.

— Ne, man jis priklauso, aš turiu jį sulesti! — sako šikšnys. Taip juodu ginčijosi visą dieną. Pagaliau nutarė kiekvienas pasisamdyti po teisėją, kad išspręstų, kam tas žirnis išpuola sulesti. Gerai, žvirblis pasisamdė sakalą, o šikšnys — vanagą. Bet tas pats ir tarp teisėjų atsitiko: juodu

Dvi knygos Rio de Janeiro

(Laiškas iš Brazilijos)

Petras Babickas, apkeliajęs beveik visą Pietų Ameriką ir dalį Šiaurės Amerikos, pagaliau kiek pastoviau apsisitojo žavinčioje Brazilijos sostinėje. Bet ir čia jis nenurimo. Ir čia jo nepalieka kentiančios tėvynės ilgesys. Tą savo nostalgiją jis išsako grožiniame ir publicistiniame žodyje. Vėl jis paruošė spaudai eilėraščių rinkinį "Dienos ir Dainos" ir eilėraščių rinkinį vaikams "Mano Sodas". Ir jau šiais metais, garbės prenumeratorių lėšomis, išleido knygą "Brazilija", o taip pat su Brazilijos poete Rachel Portella Audenis, Lietuvos atstovo Brazilijai Dr. Frikio Mejerio lėšomis, knygęle portugalų kalba apie Lietuvą vardu "Lituania illustrada".

Brazilija, Rio de Janeiro-Sao Paulo, 1951 m., 140 psl.

Ižangoje autorius paduoda geografinių žinių apie Braziliją, apie jos žemės ūkį, gamtą, gyvūnijos pasaulį, gyventojus, žemės turtus, ir šiek tiek iš Brazilijos istorijos. Toliau per atskirus straipsnelius slenka Brazilijos vaizdai, nuotykingos kelionės po įdomų, egzotišką kraštą, susitikimas su lietuviais, susidūrimas su vietiniais gyventojais, su jų papročiais ir burtais. Rašytojas keliauja po svetimą kraštą, kaip įgudęs keliautojas, su lietuviška humaniška siela, nuosirdžiai pralbindamas vietinį žmogų, kokios rasės ar visuomeninės patirties jis bebūtų. Tokį pat draugišką jis gauna atsaką. Visi jį sutinka nuosirdžiai, paprastai, kaip seną pažįstamą, ir kviečia pas juos apsisiti. Bet Petras Babickas visur neužmiršta savo, didžiojo ilgesio. Rodo sutiktiesiems nuotraukas iš Lietuvos, ieško lietuvių ir lietuviškumo svetur. Net kapuose prie Vilties Uosto galvoja apie kapines tėviškėje. Ir tada tik nurimsta, kai, nustebes, suranda ir čia lietuvių kapą.

Knygėlė parašyta lengva, intriguojančia plunksna. Naudinga ir įdomi pasiskaityti kiekvienam. Surinkta laikraščio Garnio rinknykloje ir atspausdinta Arte Grafica Lituania spaustuviėje Sao Pauloje. Foto-nuotraukos autoriaus.

Lituania illustrada (portugalų kalba), 23 psl. Redaktoriai: Rachel Portella Audenis ir Petras Babickas. Leidėjas: Dr. Frikas Mejeris. Fotografijos: Vytauto Augustino, Petro Babicko, Juliano Mieliauskio, Balio Buracko ir kitų. Išleista Rio de Janeiro.

Ižanginiame žodyje įžymi Brazilijos poetė Rachel Portella Audenis, inžinierius Kazio Aude-

Po lietuviško kryžiaus nuotrauka pažymima, kad Lietuva yra vienintelis kraštas, turintis originaliais meniškais kryžiais. Toliau seka mažesnieji miestai: Birštonas, Kėdainiai ir jų aprašymas. O štai Stelmuzės ažuolo nuotrauka ir šventųjų ažuolų apibūdinimas, Lietuvos statybos pavyzdžiai, vėjo malūnas, gražūs Dubingių aprašymas. Toliau lietuvių žvejo tipas ir dievdirbys prie savo kūrinio. Ir žvilgsnis mieliai sminga į Čiurlionio "Paskos" reprodukciją, po kurios gražiai apibūdinamas šis mūsų genijus, kaip vienas giliausių XIX amžiaus kūrėjų. Simboliškai užbaigta Prisikėlimo bažnyčios paveikslas. Viršelyje — Lietuvos žemėlapis su atitinkamais paaiškinimais.

Reikia manyti, kad ši knygelė

Ilgesio Kryžius Tėvyne, tu esi mano dieviškas altorius, Prie kurio parklūpusi rauda manoji siela, Maldaujant Tau geresnio likimo Žiaurioj ir baugioj dabarties kančioj.

Tu esi brangenybė, inkrustuota į jūrą, Kaip medaliujamas aukso grandinėje, Baltuose paplūdimiuose, kur ritas gintaras, Dievas Tau paukojo geriausią turtą.

Tu esi, o Lietuva, man draugė, Laimės gyvas pavėsis. Taviję tebegyva senovės iliuzija, O mano širdy — ilgesio kryžius.

Po to seka Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų trumpi aprašymai — istorija ir įžymybės. Toliau pamatai Kuršių Marias, Neringą, Palangą. Prie kiekvieno aprašymo atitinkamos išpūdingos nuotraukos. Po lietuviškos tautiškaids drabužiais paveikslu aprašytas Lietuvos jaunimas, koks jis buvo laimingas ligi 1940 m., kokias turėjo mokyklas, kultūrinės ir sporto organizacijas, kokias darė išvykas po kraštą ir užsienin. O taip pat redaktoriai pažymi, kad iki 1949 m. daugiau kaip 30,000 jaunuolių, abiejų lyčių, kovojo miškuose prieš maskolius, kurie išvežė Sibiran 700 tūkstančių lietuvių.

Su didele meile šioje knygelėje pasakojama apie Lietuvos gamtą, metų atmainas (Brazilijoje metų atmainų kaip ir nėra), apie lietuvių būdą, papročius, darbus ir darbštumą. Taip pat įdėtas gražus lietuvių liaudies dainos vertimas.

Tarp kitko primenama prieš karą išleisti dviejų brazilų Lyder Sagen ir Franchini Netto įdomi knyga apie Lietuvą, pavadinta "Ouro Setentrional" (Šiaurės Auksas). Štai ištrauka iš tos knygos:

"... Aukšas paplūdimiuose. Aukšas poezijoje. Aukšas rugiuose, kurie banguoja laukuose. Aukso širdis žmonių krūtinėse. Lietuva — mažas aukso gabalas po šiaurės dangum..."

— Kur aš nebūsiu nuliūdęs, šit paleidau miestą negeroj vėjoj, — sako žmogus.

— Dėl to tu neliūdėk, aš tau greit suvargsiu miestą į tą pačią skrynute, žinoma, jei man atlyginsi.

— Kiek tik tu nori! Tuojau atlyginsiu, tik vėl suvargyk miestą.

— Nedaug aš tereikaliau atlyginimo, — sako ponaitis, — pažadėk man, ko namie nepalikai.

Žmogus mieliai sutiko. Ponaitis bematant, tauškindamas lazdele, suvarė miestą į skrynute.

Parėjus namo jį pasitiko dviejų metų berniukas, kuris pribėgęs prie tėvo pasveikino jį:

— Sveikas, tėtyt, kam tu mane velniui pažadėjai?

Tik dabar žmogelis suprato ką padaręs, ir labai nuliūdo. Sūnus gi ne kiek nepykto ant tėvo.

— Jei reiks, atitarnausiu ir velniui, — sakė jis.

Kai suėjo sūniui aštuoniolika metų, gauna tėvai pakvietimą: velnias kviečia jį sūnų pas save. Sūnus atsiveikino ir išėjo. Ilgai eiti nereikėjo — tuoj už miškeliu jis susitiko poną, kuris jį nusiavedė pas save.

— Gerai, gerai, kad atėjai, — prakalbino jį nepažįstamas ponas, — dabar turėsi man tarnauti.

Jonas (toks buvo jo vardas) ištikimai tarnavo savo ponui velniui. Darbas iš pradžių buvo ne per daug sunkus, bet galop darėsi vis sunkiau. Laimė, kad jis turėjo vieną draugę, būtent, velnio dukterį, kuri jam daug kuo padėdavo.

Jonui baigėsi tarnavimo laikas, beliko tik trys dienos, bet sunkios buvo tos dienos. Pirmąją naktį velnias uždavė Jonui pastatyti bažnyčią, jeigu jis nepastatysiąs — pražūsiąs. Nuliūdo Jonas ir mąsto — paskutinė viltis žuvo. Bet kaip visur, taip ir čia, pagalbė jam velnio dukterė. Ta sako:

— Neliūdėk, Jonuk, eik ir gul, rytoj pamatysi — bus pastatyta bažnyčia.

Taip ir atsitiko — rytojas dieną jau stovėjo bažnyčia. Mat, velnio dukterė sušaukė visus velnius, kurie per vieną naktį ir pastatė bažnyčią. Velnias pakraipė galvą ir tarė:

— Gerai, gerai, pamatysime toliau.

Antrą naktį velnias Jonui liepė iškirsti dešimtinę miško, išarti, pasėti kviečių ir pyrago iškepti, kad jis, velnias, galėtų jį pusrūšiams valgyti. Jonas dar labiau nuliūdo, bet čia taip pat pagalbė velnio dukterė. Rytojas dieną pyragas jau buvo iškeptas ir velniui paduotas. Velnias vėl sako:

— Gerai, gerai, pamatysime toliau.

Trečią dieną gauna Jonas įsakymą, kad jam reikės suvargyti į tvartą kumelį, jei jis to neatliksiąs — pražūsiąs. Jonas nelabai

tuos susirūpino — kumelių suvargyti negi sunkus darbas. Bet čia jį perspėjo velnio dukterė:

— Dabar, Jonai, — tarė jam velnio dukterė, — sunkiausias darbas reiks atlikti, kumeliu bus pats tėvas pasivertęs. Jis dūks ir lakstys po sodą, jo putos tikės ant obelių šakų. Kitaip tu jo nesuvargysi, tau reiks to arklio putomis trintis. Kai išsitrinsi, tai paliksi labai stiprus, tada paėmęs didžiausią kūjį daužyk arkliui galvą.

Jonas tuos žodžius įsidėmėjo. Sulaukęs ryto nuėjo į sodą, kur lakstė putodamas kumelis. Jonas, kaip buvo sakytą, ėmė trintis arklio putomis. Trynėsi trynėsi, kol paliko toks stiprus, kad galėjo lengvai kiloti dešimties pūdų kūjį. Ėmė jis tuo kūju daužyti arkliui galvą, kol tas, netekęs jėgų, spruko į kūtę.

Rytojas dieną nuėjo Jonas pas velnią. Žiūri — velnias susirūšęs galvą begulįs.

— Gerai, gerai, — sako velnias, — pamatysime toliau.

Velnio dukterė pasakė Jonui, kad velnias dabar neišleis jį gyvo. Jam nieko daugiau nebelieka daryti, kaip tik bėgti. Kartu bėgti nutarė ir velnio dukterė, kuri jau buvo pamilusi Joną, o Jonas ją taip pat.

Juodu prieš išbėgdami išspiovė tris skreplius. Pirmasis skreplys, velniui paklausus, atsiliepė dukters balsu.

— Eik greičiau čia! — rėkė velnias.

— Tuoj, tuoj, — atsakė antrasis skreplys.

Trečias taip pat atsiliepė. Velnias pagaliau suprato apgautas esąs ir tuojau įsakė savo tarnams juos vyti. Išgirdusi atsivejant, velnio dukterė sako Jonui:

— Aš paversiu tavę piemeniu, o aš pati pavirsiu ožka. Kai tavęs paklaus, ar nuėjo kas, tu sakyk, kad ėjo kažkas, bet labai seniai, kai dar ši ožka buvo jauna.

Vos tik ištarė žodį, tuojau jį virto ožka, o jis piemeniu. Pribėga velnio tarnai ir klausia:

— Ar nematei einant vyro su merga?

— Mačiau, — tarė piemuos, — bet labai seniai, kai dar mano ožka buvo jauna.

— Dabar, kvaili, ar niekas nėjo? — rūšiai sušuko vijikai.

— Niekas, — atsakė piemuos.

Vijikai parbėgę pasakė velniui, kad nieko nepriviję, tik sutikę piemenį, ganantį vieną ožką.

— Reikėjo imti — tai jie ir buvo! — rėkė velnias, — tuojau eikite ir vėl vykite!

NAUJOS KNYGOS

Nello Vian, Sv. Antanas Paduvietis, išvertė Antanas Vaičiūnaitis, 1951 m., Tėvų Pranciškonų leidinys, Kennebunk Port, Maine, Viršelis ir vinjetės dail. T. Valiaus, 144 psl.

Europos gotinės kultūros epochos žmogus savo žvilgsnį nukreipęs į dangų, į kur lyg pirštu prikišamai rodo ir didingosios ano meto katedros. 12-13 amžiaus žvilgsnis mieliai sminga į Čiurlionio "Paskos" reprodukciją, po kurios gražiai apibūdinamas šis mūsų genijus, kaip vienas giliausių XIX amžiaus kūrėjų. Simboliškai užbaigta Prisikėlimo bažnyčios paveikslas. Viršelyje — Lietuvos žemėlapis su atitinkamais paaiškinimais.

Populiarus Sv. Antano vardas ir mūsų tautoje, apipintas legendomis, nelaimių pašalintojas, dingusių daiktų gražintojas. Bet jo rinktinės biografijos mes dar neturėjome ir reikia džiaugtis, kad pagaliau sulaukėme tokios rimtos, išsamios ir įprasmintos knygos. O skaitymo lengvumą, stiliaus lankstumą ir gražią lietuvišką kalbą laidoja mūsų žodžio meistro vertėjo vardas. Skaitai, kaip poezijos knygą.

Nello Viani ne legendas apie Sv. Antaną surinko, bet su dokumentu rankoje atkūrė gyvą ano meto epochą ir mus vedžioja po ją kartu su Sv. Antanu nuo jo vaikystės patricijų rūmuose Lisabonoje, per gyvenimą Sv. Vincento ir Sv. Kryžiaus vienuolyuose, jo keliais ir nusizeminimo dorybė ir iškilimą iki visų pripažįstamo šventumo dar tebegyvenant jau ne savo tėvyneje, bet Italijoje, ypač Paduvoje.

Senoji hagiografija daug ką nuo šventųjų gyvenimų skaitymo yra atbaudžiusi nekritiškų legendų sukaupimu ir visiškų eliminavimu žmoniškųjų šventųjų savybių. Nello Viani, priešingai, visur rodo žmogų ir savo epochos aplinkoje. Legendų net beveik neprisimena. Jis nori suprasti epochą, to meto atitinkamos vietos aktualijas, šventojo pergyvenimus toje aplinkoje ir visa gražiai sujungia į vienumą. Atsisakęs legendų, remdamasis tik istoriškai tikrais šaltiniais, autorius daugiau remiasi psichologiniu įžvalgumu ir iš biografijos

Radusi gyvą pritarimą visuomenėje, Gabija, be numatytų penkių autorių raštų Knygos Bičiulių Klubui nariams, leidžia ir daugiau knygų, kurias Klubui nariai galės gauti su 20% nuolaida. Metinis penkių dol. mokestis siunčiamas šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y., USA.

— Ne, — atsakė zakrastijonas, — mačiau, bet labai seniai, dar ši bažnyčia buvo nauja.

— Dabar, kvaili! — šaukė vijikai.

— Dabar tai nieko nemačiau, — atsakė zakrastijonas.

Vijikai vėl sugrįžo ir pasakė velniui, kad nieko nepriviję, tik radę bažnyčią ir zakrastijoną.

— Reikėjo imti, tai tie patys ir buvo! — šaukė velnias.

Trečią kartą velnias pats šoko vyti. Išgirdusi vėl atsivejant, velnio dukterė nusigando ir sako:

— Dabar pats tėvas vejasi. Aš pasiversiu ežeru, o tavę paversiu žuvimi.

Taip ir padarė. Velnias pribėgęs ežerą, tuoj viską suprato ir ėmė jį gerti. Gėrė gėrė, jau visai mažai vandens beliko, žuvytė tik šoka, tik nardo velniui palei ūsus. Jau jau visai mažai vandens beliko, tik štai velnias pokšt ir plyšo. Sprogdamas dar spėjo surikti:

— Kad tu trejus metus ežeru liktum!

Žuvytė po to vėl pavirto Jonu, bet ežeras mergina nebepavirto. Ežeras atsigrįžo į Joną ir prabilo:

— Kai sueis treji metai, tai tu, Jonai, ateik čia, tada aš vėl pavirsiu mergina. Tik žiūrėk, neužmiršk, jei užmirši — viskas prapuls: aš liksiu ežeru amžinai.

— Neužmiršiu, niekaduos neužmiršiu, — atsakė Jonas ežerėliui. Jonas laimingai parvyko namo. Ten rado gyvus savo tėvus, kurie labai liūdėjo, nesulaukdami sūnaus. Kai sulaukė, iš džiaugsmo pravirko. Senosios Ladunkos skrynėlės dar nebuvo atidavę ir miesto nebuvo paleide. Po to greitai išrinko gražią vietą ir paleido miestą. Laimingai gyveno Jonas. Tėvus jau palaidojo, liko vienas, reikėjo vesti. Čia jis susipažino su vieno pirklio dukterimi, su ja ir vestuves rengė. Atėjo ir vestuvių diena, Jonas linksmas vaikščioja po sodą.

Tuo tarpu kaip tik baigėsi treji metai. Ežeras nerimauja — Jono nėra. Ji viską žino, kad Jonas kitą žada vesti, kad ją jau užmiršo. Ežeras pamatė du burkuojančius karvelius ir sako jiems:

— Nulėkite, karveliai, į miestą, kur Jonas, to miesto valdytojas, gyvena, paburkuokite jam, priminkite apie mane.

Karveliai paklausė: nulėkė į Jono sodą, burkuoja. Burkuodami priminė Jonui, kad jis taip nesidžiaugtų, nes jo mylimoji dar ežeru tebėra. Vos tik priminė Jonui apie ežerą, tuojau jis nubėgo pas jį. Jam nubėgęs ežeras vėl pavirto mergina. Jonas pametė antrąją savo meilužę, pirklio dukterį, tuojau taisė vestuves su velnio dukterimi. Velnio dukterė buvo pašventinta švestu vandeniu ir tapo tikru žmogumi.

Į tas vestuves ir aš buvau pakviestas. Valgiau, gėriau, per barzdą varvėjo, burnoj nei lašo neturėjau.

NAUJOS KNYGOS

padaro visą literatūrinį kūrinį, nes tikrų šaltinių toli gražu ne visiems Sv. Antano gyvenimo periodams yra pakankamai.

Veikalas, palyginus, yra nedidelis, bet epocha gana ryškiai apibūdinta. Gal tik per daug ryškūs yra iškilimas Mažesniųjų Brolių, nepakankamai išryškinti kitus ano meto ordinus (pav., dominikonai vos vienoje vietoje teprisiminti ir be jokio apibūdinimo), neišryškinti viso to meto kažnytinio sąjūdžio bei plačiųjų problemų. Jos, tiesa, prisimenamos charakterizuojant vieną ar kitą aplinką, kurioje Sv. Antanui teko atsidurti, bet tai nesudaro pilno vaizdo. Atrodo, būtų labai tikęs bendras epochos apibūdinimas pradžioje, kuris, kaip matyti iš kitų autorių charakteristikų, kad ir trumpas, būtų galėjęs būti labai taiklus. O vis dėlto tai bus bene gražiausia šventojo biografija lietuviškai, kokią mes kada nors esame sulaukę.

Dr. A. Garmus, Nemuno pakrantėmis — jaunųjų dienų atsiminimai, "Nemunas", Chicago, 1951, 136 psl., viršelis VI. Vijeikio. Tai atkūra knyga išleisti atsiminimai, spausdinti š.m. "Naujienose".

Svetur savasis kraštas, ypač jaunųjų dienų prisiminimuose šviečia tikra saulute. Nenuostabu, kad nepajėgė atsispirti pagundai išlieti tuos prisiminimus ir žinomas mūsų gydytojas bei visuomenininkas.

Knygoje randame Dr. G. jaunystės prisiminimus iš gimtojo kaimo ir artimos apylinkės gyvenimo maždaug 1885-1895 m. laikotarpiu Nemuno pakrantėse apie Strevos žiotis. Geografinės padėties savojo kaimo autorius dejas aiškiai neapėmė, net vietovės vardą sunkiai tesugaudome knygos puslapiuose, lygiai kaip ir, kuriame tai Nemuno krante. Ir iš viso tai nėra epochai vertingi atsiminimai, nes viskas pateikiama labai miglotai, be precizijos. Jų vertė yra gražiai išskeltuose laikotarpio bruožuose bei tiksliai pavaizdavime to meto žmonių būties, tuo būdu atsiminimai priartėja prie literatūrinio kūrinio. Kad sklandi, vaizdai ryškūs, tad skaitoma maloniai, o fragmentų tiek gausu, kad pakaktų medžiagos visam romanui arba visai eilei apysakų. Visuomeninių klausimų nedaug teliečia: spaudos draudimas, knygnešiai, draudimas statyti kryžius, kova dėl lietuviškos kalbos bažnyčioje, daraktorių mokyklos. Bet užtai begalė vertingų bruožų iš kasdieniškojo to meto kaimo gyvenimo.

— Ne, — atsakė zakrastijonas, — mačiau, bet labai seniai, dar ši bažnyčia buvo nauja.

— Dabar, kvaili! — šaukė vijikai.

— Dabar tai nieko nemačiau, — atsakė zakrastijonas.

Vijikai vėl sugrįžo ir pasakė velniui, kad nieko nepriviję, tik radę bažnyčią ir zakrastijoną.

— Reikėjo imti, tai tie patys ir buvo! — šaukė velnias.

Trečią kartą velnias pats šoko vyti. Išgirdusi vėl atsivejant, velnio dukterė nusigando ir sako:

— Dabar pats tėvas vejasi. Aš pasiversiu ežeru, o tavę paversiu žuvimi.

Taip ir padarė. Velnias pribėgęs ežerą, tuoj viską suprato ir ėmė jį gerti. Gėrė gėrė, jau visai mažai vandens beliko, žuvytė tik šoka, tik nardo velniui palei ūsus. Jau jau visai mažai vandens beliko, tik štai velnias pokšt ir plyšo. Sprogdamas dar spėjo surikti:

— Kad tu trejus metus ežeru liktum!

Žuvytė po to vėl pavirto Jonu, bet ežeras mergina nebepavirto. Ežeras atsigrįžo į Joną ir prabilo:

— Kai sueis treji metai, tai tu, Jonai, ateik čia, tada aš vėl pavirsiu mergina. Tik žiūrėk, neužmiršk, jei užmirši — viskas prapuls: aš liksiu ežeru amžinai.

— Neužmiršiu, niekaduos neužmiršiu, — atsakė Jonas ežerėliui. Jonas laimingai parvyko namo. Ten rado gyvus savo tėvus, kurie labai liūdėjo, nesulaukdami sūnaus. Kai sulaukė, iš džiaugsmo pravirko. Senosios Ladunkos skrynėlės dar nebuvo atidavę ir miesto nebuvo paleide. Po to greitai išrinko gražią vietą ir paleido miestą. Laimingai gyveno Jonas. Tėvus jau palaidojo, liko vienas, reikėjo vesti. Čia jis susipažino su vieno pirklio dukterimi, su ja ir vestuves rengė. Atėjo ir vestuvių diena, Jonas linksmas vaikščioja po sodą.

Tuo tarpu kaip tik baigėsi treji metai. Ežeras nerimauja — Jono nėra. Ji viską žino, kad Jonas kitą žada vesti, kad ją jau užmiršo. Ežeras pamatė du burkuojančius karvelius ir sako jiems:

— Nulėkite, karveliai, į miestą, kur Jonas, to miesto valdytojas, gyvena, paburkuokite jam, priminkite apie mane.

Karveliai paklausė: nulėkė į Jono sodą, burkuoja. Burkuodami priminė Jonui, kad jis taip nesidžiaugtų, nes jo mylimoji dar ežeru tebėra. Vos tik priminė Jonui apie ežerą, tuojau jis nubėgo pas jį. Jam nubėgęs ežeras vėl pavirto mergina. Jonas pametė antrąją savo meilužę, pirklio dukterį, tuojau taisė vestuves su velnio dukterimi. Velnio dukterė buvo pašventinta švestu vandeniu ir tapo tikru žmogumi.

Į tas vestuves ir aš buvau pakviestas. Valgiau, gėriau, per barzdą varvėjo, burnoj nei lašo neturėjau.

HENRIKAS NAGYS

Elegija

Nesakykit, kad kraujas nepavargsta... Vidury gilios, tylios nakties, duslūs dūžiai tavo skubančios širdies dunksi tartum gruodas, beriamas ant karsto.

Nesakyk, kad akys neužgesa... Pažiūrėk — giliai kiekvieno akyse tyvuliuoja amžinų naktų tamsa, ir anų pasaulių keistos žvaigždės plazda.

Nesakyk, kad žmonės nesudūžta... Ten — girdi?... Kažkas lyg rauda tamsoje... Židiny sušvitusi užgesa žarija, ir šurpi drėgmė vidun pro langą plūsta.

Nesakyk, kad kraujas nepavargsta... Kad negesta akis ir žmogus. Krenta karčios ašaros ant karsto, kaip ant žemės rudenio naktų dangus.

Miestas

Praverkite langus, atverkite langus! Čia taip maža saulės, čia taip maža dangaus. Debesis noriu girdėt — ir beržynus vėjuje skambančius — Ak, nustokite gausi, nustokite gausi, juodo miesto varpai!

Redakcijai prisiūsta

Petras Babickas, Brazilija, Rio de Janeiro-Sao Paulo, 1951, 140 p.

Current News on the Lithuanian Situation, vol. VIII, Nr. 6 (10), Compiled by the Lithuanian Legation, Washington, D. C., May-June, 1951.

Numeris sukaupia medžiagą liečianti vasario 11 d. Filadelfijos deklaraciją ir vasario 16 d. minėjimą, o gale suregistruota pastarojo meto Lietuvai liečianti literatūra.

Keleivis, Mažosios Lietuvos Lietuvių laikraštis, Nr. 5-7 (7-9) Gegužės-Liepos mėn. 1951, 24 psl. Numeris daug straipsnių iš Maž. Lietuvos praeities, lietuviškojo sąjūdžio ir žinių iš nūdienio mažalietuvių gyvenimo. 19 iliustracijų.

Eglutė, 1951 m. birželis, Nr. 6, 161-192 psl.

Sveicarijos Lietuvių Žinios, Neperiordinis leidinys Nr. 2, Berne, 1951 m. birželio 12 d., šapirografo, 6 psl.

PLB Vokietijos Krašto Valdžios informacijos, Nr. 3, 1951, birželio 1 d., 11 psl., šapirografa.

Kristaus Karaliaus Laivas, Nr. 27, 1951 m. liepos 7 d.

Sv. Pranciškaus Varpelis, 1951 Nr. 6, Birželio mėn., 161-192 psl.

Pelėda, Juokdarybos Susivienijimo Mėnesinis organas, 1951 m. gegužės mėn. Nr. 2, 16 psl.

Lietuviškos pasakos Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija — 2334 So Oakley Ave., Chicago 8, Ill. — jau išspausdino

ir pradeda platinti Dr. J. Balio "Lietuviškų pasakų" rinkinį. Rinkinyje paruoštas dar Lietuvoje. Rankraštis buvo likęs Lietuvoje, Tautosakos Archyve, kur jis buvo išspausdintas dabartinių viešpačių, autoriaus vardo nei nepaminint. Vienas toks egzempliorius pateko į rankas autoriui, dabar profesorui Jančiam Indiana universitete. Jo perspausdinimas ir yra ši nauja pasakų laida, teikianti vertingo lietuviško "maisto" mūsų jaunajai kartai ir pultaus polio bei studijinės medžiagos sąaugiams. Kiekvienam bus svarbu pabūvoti savajame krašte ir palikti po lietuviškosios fantazijos pasaulius.

Šiame "T2" numerisje mes spausdiname šio leidinio ištrauką — vieną pasaką.

"Tėvynės Sargas" netrukus žada pasirodyti Čikagoje. Jau renkamas "Draugo" spaustuviėje.

Lietuviškai-vokiškas žodynas. Neseniai išėjo iš spaudos lietuvių rašomosios kalbos žodyno septynioliktasis sąsiuvinys, kuris baigiasi žodžiu "pasizėinimas". Žodyną leidžia Carl Winter leidykla Heidelberg, o jį sudaro prof. Max Niedermannas, Neuchatelio Sveicarijoje universiteto garbės profesorius, A. Sennas, Pensilvanijos universiteto profesorius, ir A. Salys, to pat universiteto profesorius. Žodyną pradėjo redaguoti trys sveicarių kalbininkai, jų tarpe buvo Kauno universiteto prof. F. Brenderis. Pastarajam mirus, žodyno redakciją neseniai buvo priimtas lietuvis kalbininkas Salys.

Žodyno sumanytojas ir siela yra prof. Niedermannas, kurį daugelis Sveicarijos lietuvių pažįsta ir asmeniškai. Tai didelio mąsto mokslininkas, ypač pamėgęs lietuvių kalbą, kurios studijoms yra pasvėntęs daugelį savo ilgo gyvenimo metų. Prof. Niedermannas lankėsi Lietuvoje, kur tyrė lietuviškas tarmes. Yra parašęs visą eilę raštų apie lietuvių kalbą, be to, daug rašė ir šiaip apie Lietuvą ir lietuvių tautą, tuo būdu garsindamas Lietuvą vardą sveicarių spaudoje.

Karo metu, 1943 m., žodyno leidimą išliko skaudi nelaimė: per bombardavimą Vokietijoje sudegė visos penkioliktasis sąsiuvinys. Truko ištisi šeši metai, kol vėl buvo galima išleisti žuvusįjį sąsiuvinį. Po to sekė du nauji sąsiuviniai. Siemet tikrai dar išeis aštuonioliktasis, o gal ir sekamas sąsiuvinys, kuriuo būtų užbaigtas antrasis tomas.

Prof. Niedermannas gyvena Neuchatelyje, kurio universitete jis, be kitų dalykų, taip pat dėstė lietuvių kalbą. Susilaukęs mokomajam personalui nustatytą amžiaus, profesorius pasitraukė pensijon, tačiau už nuopelnus buvo paliktas universitete kaip garbės profesorius.

Poškos knyga Be šimtais leidžiamų sovietų propagandos knygų, lietuviams pasiseka išleisti vieną kitą ir savąją knygą. Taip kovo mėnesį pasirodė Dionizo Poškos "Muzikas Žemaičių ir Lietuvių", Iliustracijos linoleume raizės V. Jukūnas. 48 puslapių. Išleista 5000 egz., parduodama po 6(1) rublius.

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

žinau lietuvišką skoni ir norą. Galiu sudaryti paskolas. Veltui suteikti informaciją apie parduodamus namus, paskolas, bižnį ir tt. Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite telef.: LA 4817, LA 5804, LO 7871

933 Bloor Street West
(1 blokas į vakarus nuo Ossington Ave.)
J. Green Real Estate

Pabėgėlių teisių apdrausti nenori

Genevoje liepos 2 d. prasidėjo JT valstybių konferencija politinių pabėgėlių teisėms apdrausti. Deja, perspektyvos labai menkos.

JTO pilnatos posėdy už tai, kad būtų paruoštas platus masto statusas, apdraudžias politinių pabėgėlių teises, balsavo 41 valstybė, bet į šią konferenciją savo atstovus prisiuntė vos 24 valstybės. Statusas yra paruoštas, pabėgėlius jis aptaria kaip žmones, nenorinčius pasiduoti savo kilmės krašto vyriausybės globai, bet, atrodo, kad jis nebus pasirašytas. Niekas iš esmės prieš pabėgėlių globą nepasiskyrė, tačiau atranda priežasčių, dėl kurių sako, pasirašyti konvencijos negalėsia.

Taip JAV atstovas George Warren pareiškė, kad JAV globojančius visus svetimus, kurie tik yra į kraštą įleidžiami, ir ne-

galinti būti surišti jokio tarptautinio susitarimo. Kitiems kraštams toks statusas esąs naudingas ir JAV gelbėsiančios, kad jis būtų priimtas. Panašią poziciją užėmė ir Kanada. Nenori statuso pasirašyti ir Prancūzija, visokių pabėgėlių prieglobstis, neišvartant iš savo krašto žmonių ir jokių dokumentų neturinčių. Prancūzija sutinka daugelio kraštų sutartimi garantuoti pabėgėliams kaikurias laisves, bet nesutinka, kad jų global būtų sukurta koks nors tarptautinis organas.

Kalbamas statuso projektas numatė tik pagrindinius dėsnius: kad politiniai pabėgėliai galėtų kreiptis į teismą, kad būtų garantuotos jų nuosavybės teisės ir kad jų padėtis krašte nebūtų blogesnė, kaip visų svetimšalių, kurie tebesinaudoja savųjų vyriausybės organų globa.

Katalikybės persekiojimai Vengrijoje

Jei neskaityti katalikiškosios Lietuvos, kuri kažkodėl per retai pasauliui priminama, Vengrija yra tapusi XX amžiaus katalikybės persekiojimo židiniu. Kardinalas Mindszenty, o dabar 15 metų nuteistas arkivyskupas Groesz kai kieno liudymu esą daugiau negu ateistinio komunizmo aukos.

Antisemitizmo JAV žinomas savaitraštis "Common Sense", Nr. 136 kaltina, jog "tai sionistai atsiskaitė su savo amžiniais priešais". Laikraščio tvirtinimu, Vengrijos ministrų kabinete šiuo metu esą net 6 ministrai žydai, kurie nors komunistai, išėję Maskvoje mokyklą, bet vistiek esą sionistai(?). Premjeras Matyas Rakosi (Rosenzweig), Peter Gabor (Ben Auspitz), saugumo viršininkas, Erno Gero (Singer) finansų ministras, Zoltan Vas (Weinberg) planavimo komisijos šefas, Joseph Revas (Roth) švietimo ministras ir Milholy Farkas krašto apsaugos ministras pasinaudoję sovietų viešpatavimu sunaikinti katalikybę Vengrijoje.

Zinomis iš Jeruzalės, šie persekiojimai esą nukreipti netik-

prieš katalikybę, bet taip pat prieš žydų religiją. Praėjusiomis savaitėmis iš Vengrijos miestų buvo išvežta 10.000 religingų žydų. Alm.

Čekoslovakijos bažnyčia

Reuteris praneša, kad Prahos arkiv. Beranas esąs perkeltas į Nova Rise vienuolyną netoli Austrijos sienos ir ten kalinamas. Olomouco arkivyskupas J. Mattocha taip pat esąs namų arešte. Dėl kaikiurių priežasčių pašalintas iš savo vietos Slovakijos bažnytinis reikalų tvarkytojas L. Holdas, kuris esąs net išmestas iš partijos. Jis kažko nepataikė.

4 nuteistieji dingo

Iš 1949 m. spalio 14 d. nuteistųjų 11 komunistų vadų JAV, kuriems sprendimas aukščiausiojo teismo patvirtintas, pašaukti pasirodė ir pasiūstį į kalėjimą 7, o kiti 4 nepasirodė. Teismas įsakė juos suimti. Jų užstatas po \$20.000 paskelbtas sulaukytas. Visi jie yra gimę JAV, bet visi lanke Sovietų Rusijoje. Greičiausiai ir dabar jau ten bus atsidūrę, nors tikrų žinių neturima.

Dar gražiau, išreikšti gėlimis: Kam sakyti žodžiais.

Gėlės!

Didžiausias pasirinkimas iškilmingiems atvejams ir namų papuošimui, Toronto latvių gėlių krautuvėje

"LOTUS"

854 BATHURST ST. (vienas blokas į šiaurę nuo Bloor St.)
Telefonas KE. 3884

Lietuviška Moterų Plaukų Kirpykla

JANET'S BEAUTY SALON

346 Broadview Ave. (kampas Gerrard), Toronto.
Skambinkite GE. 6620. Atidaryta kasdien 9-9 val.
Savininkė J. Viliūnienė.

Life - Fire - Auto VITOLDAS KRUPAVIČIUS

GENERAL INSURANCE SERVICES
Tuoj pat draudžia: automobilius, brangenybes, rūbus, baldus, įmones ir namus nuo ugnies ir vagysčių. Taip pat veltui suteikia informaciją ir patarimus.

LIFE INSURANCE

Bet kokioms informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai

55 YONGE ST. — TORONTO

Telefonas EM-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL 9204.

ZIEDUS, PINIGINES IR ALBUMUS

su lietuviškais ženklais ir įvairius laikrodžius, gausite tik pas vienintelį

"Adrian Jewellers" atstovą

JONAS BERZINSKAS

872 Dundas St. W. Tel. WA 2429
106 Evelyn Cresc. Tel. MU 3940

Dievas išsaugojo mano gyvybę Korėjoje

18 M. AMŽIAUS JAUNUOLIS, PVT. ROBERT L. SHARPE, KILĖS IS NORTH CAROLINOS JAV, BUVĖS RAUDONŲJŲ BELAISVĖJE, PASAKOJA SAVO ŠIURPIUS PERGYVENIMUS.

Vertė PRANYS ALSĖNAS

Kas atsitiko su manimi, kai aš pakliuvau į šiaurės korėjiečių belaisvę, žinoma, niekuo nesiskiria nuo kitų šimtų panašių atsitikimų. Tik tiek gal, kad aš, nors netekęs sveikatos, grįžau ir tęsėn ir galiu papasakoti savo pergyvenimus, o kiti... niekad nebegriš...

Mes išsilaipinome Korėjoje praėjusių metų liepos 4 d. "policijos akcijos" veiksmams. Dvieju savačių laikotarpyje mūsų batalijonas buvo veik visai sunaikintas. Daugelis vyrų buvo užmušti ar sužeisti, o kiti — jų tarpe ir aš — belaisviai.

Kaip medicinos korpo narys, aš fronte dalyvavau neginkluotais. Tačiau, mūsų vyrams tirpstant, tarytum pavasarį sniegui, šalia mediciniški reikmenys, turėjome griebti savo užmuštųjų draugų ginklus ir pagelbėti saviesiems kautis.

Mano kuopa buvo praradusi apie trečdalį vyrų. Likusieji traukėmės atgal. Tačiau, ir bestraukiant, priešui pragariškai persekiojant, pasidarė itin karšta. Pasiekėm linijas pagal Kum River. Mūsų dalinio padėtis ir čia buvo tragiška. Kuomet buvo įsakyta dar toliau trauktis, vienas iš mūsų medicinos korpo narių pasilikio prie sužeistojų. Kapelionas taip pat nepasitraukė nuo sužeistųjų ir dejuojančių, teikdamas jiems pragatinius dvasinius patarnavimus. Deja, medikas buvo prieš du turto perversas kaklo srityje, mėginamas gelbėti sužeistą draugą, o kapelionas — krito nuo durtuvo smūgio, melsdamasis suklupęs prie mirštančio kario...

Dar keliolika iš mūsų pasilikusiųjų, pervargę ir alkani, tikėjosi pasiekti amerikiečių linijas ir prisijungti prie savųjų. Deja, tos linijos dar buvo už gerų 25 mylių, o keliauti teko didžiuoju purvu, kuris dažnai siekė žygiuojančiųjų kelius. Kuomet pasiekėme didesnį slėnį ir tikėjome bent truputį pailsėti, iš užkampio komunistai atidarė baidų ugnį. Tai buvo tikros skerdynės. Didesnė dalis mūsų krito negyvi. Ir aš, nors dar nekliaudyta, kritau į purvą veidu ir gulėjau, nuoduodamas negyva. Kai šaudymas liovėsi, korėjiečiai pribuvo prie mūsų, pasižiūrėti, ar neliko kūrų nors gyvas. Tarp sudribusių ir paplūduusių kraujuose lavonų jie švais-

tėsi durtuvais ar šautuvų buožėmis.

Tačiau, Dievo apsaugos dėka, manęs jie nė vienas neklidė. Aš buvau visas kruvinas, nes gulėjau tarp kruvinų lavonų, o ir ankščiau — dirbau prie sužeistųjų. Jie galvojo, jog aš miręs, nes atvertę aukštelinėlį, vienas iš jų nudrėskė mano diržą, o antras nutraukė batus. Po to batų jau nebeturėjau ligi tol, kol buvau išlaisvintas. Basam teko keliauti apie 400 mylių.

Buvo tiesiog šurpu tarp draugų lavonų arba dar mirštančių begulint. Nors raudonieji, atrodė, pasitraukė nuo mūsų, tačiau aš išgulėjau tenai iki saulei leidžiantis. Tuomet aš patikrinau, ar dar yra kas nors gyvas mūsų tarpe. Ražau vis dėlto tris tokius. Mes išgėrėme po gurkšnį vandens, rasto vieno iš mirusiųjų gertuveje ir leidomės bėgti. Valgyti nieko neturėjome. Mėginom kirsti žolę, tačiau, jos užvalstius, tuojau susirgo. Keturias dienas ir naktis mes keliavom, vos bepavildami kojas. Pakeičiau maldėmės: skaitėm maldaknygę ir kalbėjom poterių. Maldą, atrodė, tvirtino mūsų išsekusias jėgas.

Ketvirtąją kelionės dieną aš buvau taip išalkęs, jog, rodos, neberūpėjęs nė gyvybės išsaugojimas. Trys mano draugai jau nebegalėjo eiti. Todėl aš vienas ryžausi dar paeiti, susirasti ryžių ūkelių ir paprašyti valgyti. Pradžioje ūkininkas nenorėjo nė žiūrėti į mano gestikuliaciją, kuria rodžiau esąs labai išalkęs, tačiau pagaliau vis dėlto įsivedė į lūšnelę, kur šeimininkė davė truputį kažkokių grybų. Nuo jų visiškai susirgau. Šeimininkas ragino mane, kad kuo greičiau jo pastogę apieščiau, tad greitai išsiverdėjau kalnų link. Netoli pajėjęs susidūriau su dviem nedideliais šiaurės korėjiečių dalinėliais. Jie buvo civiliaiškai apsirengę, tačiau turėjo šautuvus su durtuvais ir buvo apsikabinę granatomis.

Aš jau laukiau, kada jie mane durtuvais subadys. Vietoj to, jie

ėmė laukiniškai šokti apie mane ir šūkau, tarytum indėnai. Vienas iš jų perbraukė nešvaria ranka per mano veidą ir paklausė, ar aš moku kalbėti japoniškai. Atsakiau, kad truputį galiu. Tuomet vėl klausimas: ką aš galvoju apie gen. MacArthurą? Aš sumečiau, kad bus geriau, jeigu nesakysiu tiesos, o tik vaidinsiu.

Atsakiau, kad generolo aš nenkenčiu. "O kaip prezidentas Trumanas?" — buvo dar vienas klausimas. Atsakiau tą patį.

Po trumpo pasikalbėjimo, jie paėmė mane su savimi ir gabeno į Taejon. Pakeliiu galvojau apie žuvusiuosius savo draugus. Aš buvau matęs jų ypatingai daug ir daug mirė ant mano rankų...

Buvau nugalbentas į POW (belaisvių) stovyklą Taejone, kur tuo metu buvo apie 70 amerikiečių, 25 iš jų sužeisti. Jie neturėjo jokios medicinos priežiūros. Aš sudraskiau kai kuriuos uniforminius dalykus ir, padaręs iš jų tvarsčius, dariau viską, kad saviesiems pagelbėjęs. Gaudavom labai mažai valgyti: tik po tris mažus dubenėlius ryžių dienai. Sargybiniai buvo itin žiaurūs ir nesukalbami.

Tenai sutikau Pvt. Edward Slayden, iš Quincy, Ill. Su juo pasidarėm geriausi draugai ir prisiekėm niekad nesiskirti. Pradėjom abu planuoti pabėgimą.

Po penkių dienų mums buvo pranešta, jog būsimė perkelti į Seoulą. Iki tenai, esą, važiuosime traukiniu, o iš ten — lėktuvais — būsimė pervežti į JAV. Aš buvau tikras, kad tai yra melas, bet kaikurie iš draugų — tikėjo.

(Bus daugiau)

Kanados angliški rūpesčiai imigracija

Kanada didelių galimybių kraštas. Bet kad jas galima būtų išnaudoti, reikia daugiau žmonių, tad užsimojama padidinti imigrantų skaičių. Šiais metais nutarta įsileisti 150.000 imigrantų. Bet čia iškyla kita problema, būtent pavojus sumažėti britų procentui, o kartu pavojus nutolti nuo britiškojo pasaulio. Ypač dominijos šventės proga pasigirdo apmąstymų ir perspėjimų šiuo atžvilgiu.

Angliškoji spauda nurodo ir reikią pasitenkinimo, kad pastaruoju metu imigrantų skaičius padidėjo, bet reikią susirūpinimo, kad jų tarpe per mažą procentą sudaro britų kilmės žmonės. Nurodoma, kad pastaraisiais metais gerokai pagausėjo imigrantų iš vad. šiaurės Europos: vokiečių per 5 pirmuosius šiuo metų mėnesius atvyko 6000, kai pernai per tą patį laikotarpį atvyko 1600; olandų šimet atvyko 9.132, o pernai tik 4.533, prancūzų 1.747 — pernai 418, danų 1598 — pernai 523. Imigracija iš kitų ne anglosaksiškų kraštų šimet padidėjo 77%. Iš anglosaksiškų kraštų imigrantų skaičius paaugėjo šiemet 98%, tačiau jie tesudaro vos 17% visų imigrantų. Iš visų pokarinio laikotarpio emigrantų anglosaksai tesudaro 44% bendro skaičiaus. Tai esą verta susirūpinimo, nes "lydomasis katilas" galis pradėti nebeveikti. Eilė "Kanados patriotų"

dominijos dienos proga paskelbė perspėjimų vyriausybei ir britams, kviesdami panaikinti kliūtis, trukdančias britams vyksti į Kanadą. Zinoma, susirūpinimas suprantamas, tačiau ji tektų vadinti greičiau anglišku, bet ne kandišku.

Dominijos vardas naikinamas

Savarankėdama ir laipsniškai atsipalaiduodama nuo D. Britanijos, Kanada kratosi ir išvirsnių priklausomybės ženklų, tarp kitko ir dominijos vardo. Naujuosiuose įstatymuose dominijos vardas jau išleidžiamas. Taip, pav., vietoje ankščiau veikusio "Dominijos Rinkimų Įstatymo", atsirado Kanados Rinkimų Įstatymas. Šią vasarą numatoma "Dominijos Statistikos Biurą" perkristi į "Kanados Statistikos Biurą", iki šiol vadintosios Dominijos provincijų konferencijos būsią toliau vadinamos Kanados prov. konferencijomis. Numatoma dominijos vardą išmesti net iš krašto konstitucijos, vad. Šiaurės Amerikos Akto.

Gyvybiniai metalai

Kanados vyriausybė sudarė sąrašą gynybos programai vykdyti gyvybinių metalų bei mineralų. Jų tarpe yra: chromas, aluminijus, varis, nikelis, švinas, cinkas, cinas, tungstenas ir kobaltas. Iš jų visų tuo tarpu kontroliuojamas tėra vienas nikelis. Tačiau įtrauktieji į gyvybinių sąrašą greičiausiai visi bus pradėti kontroliuoti. Ypač daug pavojų yra chromui, kuris civilinėje pramonėje naudojamas labiausiai virtuviniams reikmenims, kur susiduriama su aukšta temperatūra — tausteriai ir pan.

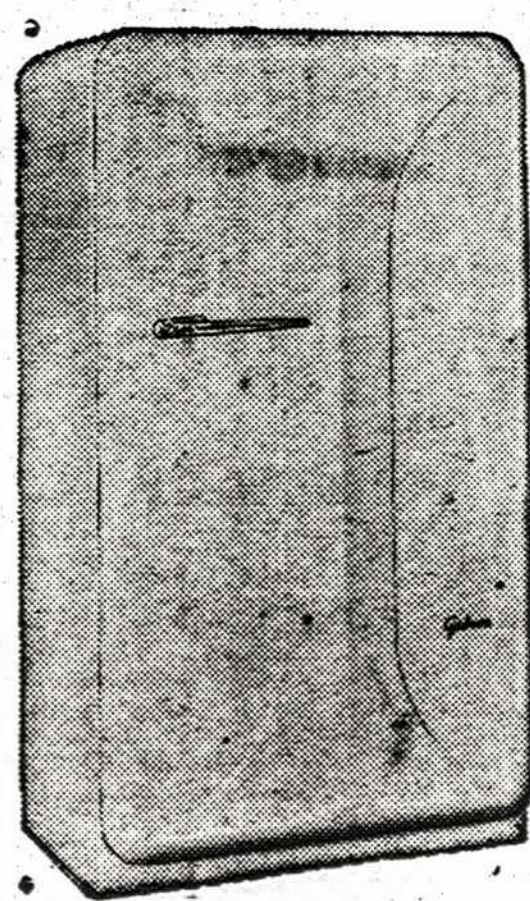
— Otava. — Pragyvenimo indeksas per gegužės mėn. pašoko 2,1 ir pasiekė 184,1. Nuo sausio 1 d. indeksas pašoko 11,6 punkto arba 6,7%.

Dar vienas "šnipas" nuteistas

Praho teismas AP korespondentą amerikietį Oatis nuteisė 10 metų kalėti už šnipinėjimą. 5 m. už gerą elgesį galėsi būti atskaityti. Kaip visuose bolševikiniuose teismuose, kaltinamasis prisipažino, o išgirdęs sprendimą paprašė, kad būtų pasiūstas ten, kur galėtų veikti ką nors naudinga.

Iš Prahos pranešama, kad teismas buvo pasitaisyti iš teisės ir teisingumo — kaip ir visur už geležinės uždangos.

GIBSON ŠALDYTUVAI

Dėmesio !!!

Liko tik keletas šaldytuvų, kurie parduodami be takų.

Mes taip pat turime krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų.

Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius

VAIKŲ VEŽIMELIUS ir elektr. ventiliatorius.

Atvykite įsitikinsite! Žemiausia kaina Toronte.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE.
TORONTO
(prieš Pix kino teatrą)

STALIUS KONTRAKTORIUS

medžio, cemento, "arborite, tiles" ir kiti maži bei dideli darbai. Viduje ir lauke.

JON. GREICIUNAS

Telefonas ME 7651
91 HILLCREST DRIVE, TORONTO

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius bižnįus Hamiltono, St. Catharines ir Toronto rajonuose? Kalbame visokiomis kalbomis.

Kreiptis A. DAGELEIS, Telef. 9-4684 arba 5-1509
reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.
707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS

— TORONTO —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plytas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektrinius darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alyvos krosnių linijas (transitlining).

K. DARGIS

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. — Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK

INSURANCE & REAL ESTATE

Susikalbu įvairiomis kalbomis.

Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes
1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinti: KE 5944.

TEL.

EM 3-2131

Budime

24

valandas

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenų ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užեikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO
Tel. E M4-0047

MARGIS DRUGS
JONAS V. MARGIS Phm B.
19 St. John's Road (prieš 3121 Dundas St. W.)
Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniški vaistai.
Paruošiami vaistai pagal receptus
Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.
Telefonas LAIKOMOS PALANGOS Telefonas
MU-9543 TREJOS DEVYNERIOS MU-9543

JEIGU NORITE NESIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS
eikite į
LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ
867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO
Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.
Sav. Br. Pakėnas

UKRAINIEČIAI SAVININKAI
G. LUKE'S
& Electrical Appliance Co.
797-799 Dundas St. W.
Toronto,
Tel. WA 9228 Tel. WA 9228
Parduodame
SKALBIAMAS MAŠINAS
DUODAME ISSIMOKEJIMUI
Kas pirs šias mašinas, gaus 2-jų metų
garantią.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko
MOFFAT
Parduodame piano akordeonus
Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas EM 3-0360
SKALBYKLĄ — WOODBINE HAND LAUNDRY
Rūbų valymas
Mes paimame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos
205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Duona, pyragaičiai, tortai
pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445
BEAVER BREAD LIMITED
103 Lightbourne Ave. Toronto

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
įsikūrę prieš 27 metus
CARDINAL & SON
366 Bathurst St. Toronto Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO
Filnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji
ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis
875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

Lietuviška Baldų Krautuvė
"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"
Sav. J. Kamishaitis
899 BLOOR ST. W. TORONTO Tel. LO 1438

"Reiškite jausmus gėlėmis" — skambinkite AD 1618
THE VICTORY FLORIST
Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO

RUTH FROCKS
Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojinės ir kt.
Duodame lengvam išsimokėjimui
1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas
LAIKRODININKA
turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalbu lenkiškai
M. MAJINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS
Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.
Kailinių taisymas ir persiuvimas.
Duodama lengvam išsimokėjimui
BERGMAN FUR CO TORONTO
197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EM 4-6509

GERRY & DAVIDSON
Indai ir geležies reikmenys
Skubiai pristatome į namus
848 Dundas St. W.
PL 1849
Kalbame rusiškai

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY. R.O.
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išstoria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą.
Kalba slavų kalbomis
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

SHIFF'S
VALYMAS —
PROSAVIMAS —
PATAISYMAS —
Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas EM 4-6649

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS
838 Dundas St. W. Toronto
(kampas Euclid Ave.)
Priima vakarais pagal susitarimą.
Tel. WA 9822

DR. F. TICKETT
Gdytojas
ir
chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir
7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

BR. BUKOWSKA, R.O.
AKIŲ SPECIALISTE
Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.
Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadien. pagal susitarimą.
55 St. John's Rd. W. Toronto
kampas 94 Laws St.
Tel. LYndhurst 0052

DANTISTAS
J. A. GORCHYNSKI
B.A., D.D.S.
312 Bathurst St.
Bathurst Medical Building
Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE
Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)
1438 Dundas St. W. Toronto
(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHEVIN
B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir
CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2-4.30 ir
7-9 po pietų
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes
Garantuotas darbas ir prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

TEL. WA 6812 587 QUEEN ST. W. TORONTO
QUEEN WEST FURNITURE CO
Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų.
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — komplektus ir parduodame kilimus.
• lovų komplektai,
• suvamos mašinos,
• krosnys ir tt.
Kalbame rusų kalba

Aukos Tautos Fondul
Montreal, Que. KLB LOK pagal aukų lapą Nr. 8 p. K. Toliušis \$10; SLA 123 kuopa pagal aukų lapą Nr. 9 p. M. Jodoviršis \$1; "Neringos" skaudžių Tuntas \$10.
London, Ont. A. Miškinis \$5; Dr. A. Kaveckas \$2.
Sudbury, Ont. KLB pravestame vajuje surinko \$394.50.
Aukų po \$10: A. Barkauskas, A. Bruškevičius, J. Krutulis, St. Jackeivičius, K. Rimkevičius, St. Liaudinskis \$7.
Po \$5: J. Adomaitis, V. J. Agurkai, R. Bagdonas, J. Cibulskis, J. C., St. C., J. Dambrasas, J. Dženkaitis, Z. Gasiūnas, V. Giedrikas, J. Gudėlevičius, P. Gurlis, J. Indriulaitienė, Z. Jackeivičius, A. Jasiūnas, O. J. Jasinskai, P. Jutelis, J. Kibickas, L. Kriaučiūnienė, J. Laureckas, P. Liutkus, A. Lukošius, V. Lumbis, J. Lumbis, M. Meškauskas, P. Mikštas, J. Misevičius, J. Paulaitis, K. Poderis, V. Povilaitis, S. Rakštienė, kun. A. Sabas, K. Sagaitis, P. Sakalauskas, P. Seimežys, A. Siemaška, V. Skilandžiūnas, V. Skripkus, P. Sniegaitis, I. Stapčinskis, V. Staškevičius, J. M. Str., K. Šereiva, F. Tiknius, S. Tolviša, J. Vaičieliūnas, A. V. Vismantai, P. Venskėvičius, A. Zlatkus, M. Žemaitis, V. Žižys.
Po \$4: V. Benušis, P. Kraujalis, J. Skilandžiūnas, P. Skrebutėnas, P. Urmelis.
Po \$3: P. Gabrėnas, V. Galeckas, A. Juozaitis, S. Jutelis, A. Kazlauskas, K. Ožalas, J. Petrenas.
A. Gatautis \$2.50.
Po \$2: W. Aniol, V. Bačinskis, J. Beržinskas, J. Gansinauskas, M. Glen, J. Kriaučiūnas, V. Kriaučiūnas, A. Lapinas, A. Miškinis, D. Nickus, J. Poška, St. Poška, F. Remeikis, S. Zaranka.
P- \$1: B. Duda, T. Imbras, A. Jurgėla, Z. Labuckas, P. Lukoševičius, C. Omisz, R. Maldūnas, P. Mažaitis, A. Mikštas, W. Roberts, J. Tumanowski.
Deli, Ont. KLB LOK aukavusių birželio 14-tos minėjimo proga \$140.26.
Po \$10: J. Stradomskis, M. Tūnėla.

Koks gi vedybinis amžius?
Visokio amžiaus vyrų beart. Bet gal daugiausia visdėlto bedarbiai ar tik perkopę puskapį pavasarių.
Sekspyro Romeo ir Julia susituokia dar vaikai, o jo Kleopatra — 15 m. Žinoma, tai pietiečiai, o be to, tai tik legendos. Bet pats Sekspyras įsąvą Oną Hathaway, gerokai už save vyresnę, vedė būdamas tik 18 m. Už tai literatūros kitas korifejus Goethe išlaukė net 57 m., kol savo dienas surišo su Kristina Vulpis. Šie du genijai vedybinio amžiaus kopečiose vienas yra aukščiausia, antras žemiausia.
Galingojo plieno koncerno kūrėjas Fr. Krupp vedė 20 metų, Johan Seb. Bach — 22, dar tebedamas menkai apmokamu vargonininku, Rich Wagner ir G. Hauptmann — 23, JAV žinomas ir politikas ir filosofas B. Franklin vedė 24, taip pat ir W. Humbolt, ir Karl Marx.
Gausu vedybų ir sekančiais metais: Mozart — 25, Dante ir E. T. A. Hoffmann — 26 (abu šie vedė ne savo apdaiotuotąsias — ne Beatricę, bet Gemma Donati ir ne baronesę, bet Maria Rother), Napoleonas, jau generolas, buvo 27 m., kai vedė 6 m. vyresnę Josephine Beauharnais, už pirmojo vyro ištekęsios vos 16 m. Tai ne išimtis. Moterys vis jaunesnės veda. Štai Albr. Duerer motina ištekojo nepilnų 15 m., garsioji G. Sand — 16, Goethe motina — 17.
28 m. vedė žinomas zoologas Haeckel, 29 — sociologas Max Weber, 31 — Fontane, Zeppelin, Schiller, Fichte, 32 — Bismarck, Blucher, 38 — Čamisso, 41 — Wilhelm Grimm.
Taigi kažin, koks yra vedybinis amžius?

Lietuviška valgykla ir maisto produktų parduotuvė
"ATLANTIC"
1330 Dundas St. W. prie Rusholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347
Maistas gaminamas europietiška iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestainiai (sandvičiai). Patarnavimas greitas.
Mielai tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti.
Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro.
Savininkai: Preikšaitis ir Bleizgys.

DANIEL D. STOKAL
B.A.
TEISININKAS, ADVOKATAS, NOTARAS
Kalbu slavų kalbomis.
Room 204, 221 Victoria St.
office telef. PL 1753,
Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO
Tel. WA 6849
615 Queen St. W. Toronto
Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai
Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL 6515

DRAUDIMAI
Apmokame ligonines, operacijų ir daktarų sąskaitas bei prarastą darbo laiką.
Draudimą išmokame namuose arba ligoninėje
amžius nenustatytas
Skambinkite: G.A. Mc GUIRE Charles E. REA Ltd.
2047 Yonge St.
Tel. MA 0377 arba LL 9624
Draudžiame nuo ugnies, automobilis ir tt.

LOUIS A. TURECK
Advokatas, notaras ir tt.
Suites 213-14
455 SPADINA AVE.,
(College ir Spadina kampas)
Telef. RA 5125-6

W. A. LENCKI, B. A.
Advokatas — Notaras
73 Adelaide St. W.
Room 322
Telefonas EL 3161
Toronto

Spausdiname
laikraščius, žurnalus, knygas ir įvairius smulkius spaudinius: kvietimus, atvirutes, blankus, pažymėjimus, vizitines korteles, vokus ir kit.
Darba atliekame lietuviškomis raidėmis ir švartu linotipo rinkimu.
„ŽIBURIŲ“ Spaudos Bendrovė
941 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas EM 3-4265

Kai norisi nusišypsoti
Dvidešimtmė
Jaunuolis nusprendė paieškoti gyvenimo draugės ir atropiai sėka vedybinius skelbimus laikraščiuose. Vieną dieną jis skaito: "20 metų našlė, pasiturinti, turinti 3 aukštų namus ir gražią vilą vasarvietėje, norėtų..."
— Po šimto, tai kaip tik man! Po trumpo susirašinėjimo pagaliau įvyksta pirmas pasimatymas. Jaunuolis nustemba. Prieš jį stovi jau 50 metų moteris.
— Bet..., tai gal nesusipratus... — susikirsdamas aiškina jaunuolis.
— Kaip tai? Jau 20 metų esu našlė...
Tai vienas iš mūsų karių
Gen. Omar N. Bradley savo atsiminimuose tarp kitko rašo:
"Karių baigiantis, kai mes, 85, stikome rusus ant Elbes, maršalas Koniov, tuometinis pirmos ukrainiečių armijos vadas, pakvietė mus bankietan. Po prabangių pietų, baleto grupė išpildė keletą šokių balalų orkest- rui pritariant.
— Kaip puiku! — nustebau aš patenkintas.

WELLAND, Ont.
Loterija Joninių gegužinėje Wellande
Š.m. birželio 23 d. įvyko Joninių gegužinė Wellande, kurios metu buvo ir loterija.
Atrodo, kad daugelis pamiršo dalyvauti laimėjimų traukimo metu ir todėl liko neatsiimtų daiktų, kuriuos laimėjo Nr. Nr. 22, 33, 34, 35, 40, 41, 44, 55, 58, 79, 81 ir 96. Laimėjimus galima atsiimti ligi š.m. liepos mėn. 30 d. pas ALOKO sekretorių Bronių Simonaitį adresu: 51 Louis Str. Port Colborne, Ont. Atsiimant, turėti pirktą loterijos bilietą. Lig šio termino neatsiimtieji daiktai, bus panaudoti sekančiai loterijai.
ALOKO Sekretorius.

D. HOLOTA REAL ESTATE
Pirkimo — pardavimo tarpininkas
496 Queen St. W.
(prie Denison Ave.)
Tel. WA 5232 Toronto

Paieškojimai
Petras Styra, gyv. 2358 Ibrville St. Montreal, Que., Canada, prašo atsiliepti: pp. VI. Kunkulį, Jeronimą Nakauską, Antaną Zelių ir Kazimierą Narbutą.

Užsisakykite anelis
PARLIAMENT FUEL CO.
Savininkas W. WILSON
Telefonas RJ 4411 143 Hamilton St., Toronto
JEIGU PAGEIDAUJATE be jokio susikimšimo, laisvai prie staliukų, skaniai, socialiai ir nebrangiai pavalgyti įvairių lietuviškų valgių prie nemokamos muzikos, kviečiame atsilankyti tikrai į pirmąją erdviausią Lietuvišką Valgyklą
"PARK RESTAURANT"
1002 Dundas Str. W., Toronto, prie pat parko Montrose Ave (pora minučių kelio nuo lietuvių bažnyčios ir vakarus)
Čia gausite išsineštinai visokių buterbrodų ir maisto gaminių krautuvų kainomis, o taipgi ir nakvyne.
Pietūs ir vakarienė duodama iki 11 val. — atidaryta iki 12 val.

Kainos nepakilo pas:
ART FASHIONS
didžiausiose Toronto kredito krautuvėse:
536 Queen St. W. ir 1158 St. Clair Ave. W.
Mes turime šimtus suknelių, apsiaustu, kostiumų ir paltų. Geriausios rūšies ta pačia žema kaina. Mes pagelbėsime Jums įsigyti pavasario rūbus.
Pirkite patogiomis išsimokėjimo sąlygomis
Tel. WA 7537 Tel. WA 8497

SUSIRGUS KREIPKIS Į
YARMEY CLINIC
314 BATHURST ST., TORONTO
Slavų medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. YARMEY
Telefonas: EM 4-7146

TORONTO, Ont.

Vaikų susirinkimas

Ateinantį šeštadienį, liepos 14 d., 5 val. p.p. įvyks pirmasis lietuvių parapijos mokyklinio amžiaus vaikų susirinkimas. Jo metu bus žaidžiama ir pasidalinama vasaros atostogų bendrais išpūdžiais. Susirinkimai vyks vasaros atostogų metu kiekvieną šeštadienį. Jų metu bus parodomos ir įdomios, turinio filmų. Vaikų susirinkimai buvo praktikuojami ir praėjusių vasaros atostogų metu. Susirinkimų tikslas — palaikyti lietuvių vaikų tarpe tarpusavį bendravimą ir ugdyti vaikų lietuvišką tradiciją. Šeštadienio vaikų susirinkimams vadovaus vienas iš parapijos kunigų, talkininkaujant padėjėjams, turintiems pedagoginio patyrimo.

Gegužinių sezonų puikiai pradėtas

Įkyrėjo torontiečiams laukti pirmosios šių metų gegužinės. Netikėtas oras suardė net du Sv. Jono Pašalpinės Draugijos užsiėmimus atidaryti sezoną. Bet gražiosios vasaros dienos pagaliau vis dėlto atėjo. Kad ir kiek debesuotas dangus, bet šilta graži diena bei laukus ir neapvydė. Padėjusios šeštadienio, sekmadienio gausūs būriai suplaukė pirmąją gegužinę naujoje vietoje — Seserų Juozapiečių didžiuliam parke miesto pakraštyje. Daugelis važiuo rengėj — KLK Katalikų Kultūros Draugijos — parūpinant autobusais, bet dar daugiau savomis priemonėmis. Prisirinko apie 1500 žmonių, užtvindžiusių gražaus parko visas patraukliausias vietas. Kiek privaziavo automobilių! Niekas gal ir nematė, kad tiek daug net naujųjų ateivių lietuvių spėjo įsigyti. Matėsi daug svečių iš Toronto tolimesnių apylinkių ir taip pat daugybė iš JAV. Tai aiškiai rodo, kad Toronto darosi labai stambus ir vertinamas lietuviškas centras ne tik Kanados, bet ir JAV lietuvių akyse. Buvo Pitsburgiečių, Detroitiečių, Clevelandiečių ir net Čikagiečių bei Brooklyniečių!

Diena buvo šilta, nors dangus apdengtas sparnuotais ir žemais debesėliais, tačiau dažniausiai vis dėlto švietė, kad ir nevisai blaivi, saulutė, o apie lietų niekas nei negalvojo. Jis, tiesa, pasirodė tą pačią dieną, bet tik už trejetą valandų paskutiniame gegužininkui parką apleidus.

Tai buvo pirmoji tokia didelė ir maloni torontiečių pramoga šiais metais. Vėl visi susitiko ažuolų, klevų, beržų ir žydinčių liepų prieglobstyje, pasimatė su seniai matytais bičiuliais, pailsėjo, jaunimas pasižaidė, vaikučiai skynė ramūnėles ir kitas laukų gėles, visi atsigaivė dvasia, tarytum gimtojo krašto mielajame gojuje.

Pavyzdingi mokiniai

Šiais metais apie pusantro šimto lietuvių vaikų lankė įvairias kanadiečių mokyklas. Mokslo metams besibaigiant mokyklų vadovybės painformuoja mokinius apie mokslo pažangą per praėjusius mokslo metus. Džiuginantis reiškinys, kad lietuviai mokiniai daugelyje mokyklų mokslo metus baigė vieni iš geriausių mokinių. Keletas jų iš mokyklų vadovybių gavo pagyrimus, kaip geriausi klases mokiniai.

Nemažas skaičius lietuvių mokinių, baigusį 8 ar 7 pradžios mokyklos skyrius, stojo į gimnazijas, daugumoje katalikiškas.

Mergaičių vasaros stovykla

Sesės karmelitinės arti Toronto miesto turi atidariusios mergaičių vasaros stovyklą, į kurią priimančios mokyklinio amžiaus mergaitės nuo 6 iki 15 metų amž. Į savo stovyklą seselės sutiko priimti ir lietuvaites. Lietuviai tėvai, kurie domėjusi savo dukrų siuntimu į šią stovyklą, tikslesnių informacijų ir iš viso tarpininkavimo reikalu gali kreiptis Toronto lietuvių klebonijon. Vasarvietė yra gražioje vietoje. Už išlaikymą vieno vaiko imama 7 dol. savaitė. Neturtingų šeimų vaikams galima tikėtis nuolaidos.

Torontietės dantų gydytojos yra kviečiamos šį penktadienį, liepos 13 d., susirinkti pasitarti profesinių teisių pasiekimo reikalais. Rengiamos pas kolegę p. Zubrienę 7 val. vak. — 507 Parkside Dr., tel. ME. 1628.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, 270 Wright Av. Tel. KE3491

**1951 m. liepos 22 dieną
Hamiltono Lietuvių
Vilniaus Aušros Vartų Parapijos
Grandiozinė 3-jų metų sukakties šventė
(1948. VII. 22. — 1951. VII. 22.)
ir smagi gegužinė - piknikas**

1. Iškilmingos pamaldos 11 val. rytą, dalyvaujant Hamiltono Vyskupui J.E. Dr. J. F. Ryan, Sisters of Social Service, Mount Cenacie Fennel Ave. parke (kur buvo parapijos krikščias).
2. Sv. Mišių metu giedos studentų choras iš JAV ir solistai.
3. Pamokslą pasakys JAV pakviestas Didž. Gerb. Prelatas J. Balkūnas.

Gegužinė įvyks labai gražioje vietoje prie upelio. Kiekvienas lietuvis turės gerą progą grynai, oru pakvėpoti, nuo kasdieninių vargų ir rūpesčių atitrūkti, su savo seniai nematytais pažįstamais pasimatyti ir pasikalbėti. Gegužinės planas bus ant lietuvių parapijos bažnyčios sienos 58 Dundurn Street N.

• Visi liepos mėn. 22 d. į Hamiltoną! •

Mickevičiaus slėnis ar sapnas?

— Ne — tik nauja piknikų vieta, labai primenanti Kauno Mickevičiaus slėnį.

Kas matė, kas nematė, visi pamatys
gražią gamtą, gražų lietuvišką Torontą per

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

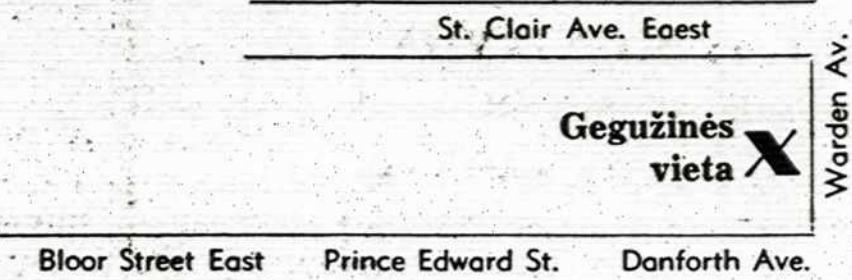
Liepos
15 d.

SEKMADIEN

Toji pati vieta, kaip ir

pereitą sekmadienį.

Vykti autobusais nuo klebonijos arba automobiliais Bloor ir Danforth Str. į rytus iki Warden Ave. ir Warden Ave. į kairę pagal šią planą:

Gerą nuotaiką garantuoja šaunūs orkestras, skanūs valgiai ir gėrimai ir kiti nemokami priedai.

Susilaukė dukrelių

Žinomų visuomenininkų, Reginos ir Jono Žiūraičių šeima, gyvenanti netoli Oakvilės kaime, susilaukė dviejų dukrelių dvynukų. Mažosios lietuviutės yra sveikos ir puikiai auga. Prieš keletą mėnesių Toronte gyvenančių p.p. Kazakevičių šeimoje taip pat gimė dvynukai: berniukas ir mergaitė.

Maldos diena

Praėjusį sekmadienį visose Toronto arkivyskupijos katalikų bažnyčiose įvyko pamaldos už įvairių tautų krikščionis, persekiojamus Sov. Sąjungos okupuotose kraštuose. Maldos diena buvo įsakytą specialiu Toronto kardinolo McGuigan laišku parapijų klebonams, ryšium su Vengrijos arkivyskupo Groesz pasmerkimu 15 metų kalėti.

Lankėsi redakcijoje

Liepos 3-4 d., lankydami savo bičiulius Kanadoje, Torontą ir "TŽ" redakciją aplankė p. St. Lukoševičius ir Alg. Glevėckas iš Clevelando. Ta proga dar vieną naują prenumeratą užsakė.

Praeitą sekmadienį daug svečių atsilankė iš JAV Toronte. Dauguma iš jų atvyko į KLK Kultūros D-jos gegužinę bei atsilankė "TŽ" redakcijoje.

Iš Newark, N.J., lankėsi kun. P. Totoraitis, kuris bažnyčioje laikė sumą ir pasakė pamokslą. Iš Čikagos atvyko p. Račauskas, Dr. Stupienė, iš Brooklyn Toronte pas gimines viešėjo p.p. Vilkutaičiai. Taip pat gegužinėje, o pirmadienį "TŽ" redakcijoje lankėsi adv. St. Gabaliauskas iš Pitsburgo, solistė St. Klimaitė iš Čikagos ir p. Musteikis iš Niujorko. Pažymėtina, kad p. Musteikis neseniai baigė sociologijos studijas Niujorko universitete magistro laipsniu.

Padėka

KLKM Draugijai už nuolat teikiamą moralinę bei pradžios veikimui gautą materialinę paramą, visi kuopos nariai esamę dėkingi ir tariame nuosirdų aciu. Toronto "St. Salkauskio" Jaun. At-ky Kuopa.

Tillsonburgo Lietuvių Ūkininkų Klubas

š. m. liepos mėn. 15 d., sekmadienį, rengia

gegužinę - pikniką

(p. Mikėno farmoje — 19 kelias)

Šokiams grieš Londono orkestras

Bus įvairių žaidimų su laimėjimų prizais

Kviečiame Toronto, Hamiltono, Londono ir kitų apylinkių lietuvių atsilankyti.

Pradžią 1 val. p.p.

Rengėjai.

PARDUODAMAS NAMAS

Namas solidus-mūrinis. Name esanti krautuovė laikinai užimta vieno advokato. Namas randasi Dundas gatvėje, netoli lietuvių bažnyčios, susideda iš 7-nių kambarių. Grindys kieto medžio. Moderniškos virtuvės — gerosios sąlygos. Greitai galima užimti visus kambarius. Šis namas savininkui duos gerą pelną — \$200 mėnesį nuomos plus savininkui butas.

Namo kaina — \$17.000. Įnešti apie \$8000.

Kreiptis: Mr. H. Jancek

ADAMS REAL ESTATE

247 Ossington St. — Telefonas OL. 4251

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones

kreipkis į

**ERNEST RIDOUT
Real Estate Ltd.**

1172 BAY STREET, TORONTO. TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121

MONTREAL, Que.

"NL" akcininkų susirinkimas

Liepos 7 d., Ville Lasalle, įvyko "Neprisklausomos Lietuvos" Spaudos B-vės akcininkų metinis susirinkimas. Iš 700 parduotų šerų susirinkime atstovauta apie 270. Susirinkimo dalyvių — 34.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad b-vė iki šiol yra pardavusi apie 700 šerų po 10 dol. Už tuos pinigų gytos mašinos ir pasistatytas pirmas namo aukštas su rūsiu, atsiėjęs \$4250. Namui statyti \$2000 paskolino p. Staniulis. Per du metus nuo leidimo išdavimo b-vė turi pastatyti ir antrą namo aukštą. Kasoje b-vė turi \$83 ir neseniai yra paskolinusi laikraščio "NL" leidėjui KLCT \$900. KLCT už namų patalpas b-vei hoka po \$50 mėnesiui. Už mašinų naudojimą KLCT nemoka nieko, nes neturi iš ko.

B-vės valdyba įvykdė praėtų dviejų metų susirinkimų nutarimą atskirti "NL" laikraščio ir b-vės kasas. Taigi šiuo metu padėtis formaliai sutvarkyta.

"NL" Spaudos b-vė valdo mašinas ir namą, o KLCT — "NL" laikraštį. Neaiškumas ir toliau lieka tik dėl nuomos už mašinas. Joms susidėjęs, "susidėjęs" ir dalis b-vės kapitalo. Tačiau dėl "NL" finansinių sunkumų šitas klausimas nekyla.

Revizijos komisijos aktas šįmet surašytas tik dviejų narių, kadaigi trečiojo — p. Klimo, negalėję prisikviesti. Jis labai skyrėsi savo tonu nuo priekaištinių 1949 ir 1950 m. aktų. Pats p. Kardelis pastebėjo, kad anuose daug kur buvo "šaudoma iš patrankų į žvirblius".

Diskusijų metu buvo pageldata prašyti šerinininkų, kad kiekvienas nupirktų dar bent 50% dabar turimų vėrtės šerų, kad būtų ieškoma būdų įgyti naujų mašinų, pabaigtas namas ir tt. Ilgiausios ir karščiausios diskusijos iškilo inž. Bulotai palietus "NL" laikraščio, b-vės ir KLCT santykius. Jo nuomone, dabartiniai santykiai b-vei pavertę tik įrankiu KLCT laikraščio leidimui palengvinti, neduodami šerinininkams laikraščio leidimo jokio balso. Ponas Kardelis ilgokoje kalboje nurodė (neuzmiršdamas pagarsinti ir Krikščionių Demokratų partijos), kad daugumoje atvejų laikraščius leidžia akcinės b-vės ir kad tai visai būtų pakeliui ir "NL". Po to p. Leknickas stačiai pasiūlė, kad būtų pavesta būsimai valdybai ar atskirai komisijai pradėti pasitarimus su KLCT, kad "Nepr. Liet." b-vė ir "NL" taptų vienu dalyku. Prieš tai iš-

ėjo su griežtu protestu p. Rukšėnas ir KLCT pirmininkė p. Juskevičienė, nurodė, kad "NL" perdavimas akcininkams būtų didelis smūgis "NL" visuomeniškumui. KLCT rankose laikraštis esąs idejinis kovos įrankis. Jis išugdytas visos Kanados visuomenės aukomis ir turi jos, o ne kelių šimtų akcininkų, rankose ir fikti. Be aukų "NL" neišsilaikytų, todėl b-vės nepraturtintų, o su biednintų, nes tapusi akcininkų biznio objektu aukų ji nebegautų. Net jeigu akcininkai tokį nutarimą, esą, ir priimtų, tai jis negalėtų būti įgyvendintas be visuotinio KLCT atstovų suvažiavimo nutarimo.

Karštas ginčas tarp pačių KLCT narių baigėsi labai miglotu nutarimu — pavesti naujai valdybai rūpintis, kad glaudžiam bendradarbiavime su KLCT siektų "NL" laikraščio patobulinimą ir sustiprinimą. Po dviejų valandų karštų ginčų p. Rukšėnui ir p. Juskevičienėi buvo pasakyta, kad tik to ir nebuvę norėta ir kad apie "NL" "suliejimą" su b-ve ar jos perdavimą b-vei nebuvę ne minties. Tas, žinoma, iš abiejų pusių išsukė dar aštresnes replikas. Tikrumoje gi, "NL" ir b-vės "ženybų" šalininkai — p.p. Kardelis, Girinis, Leknickas, Paukštaitis ir kiti, — pamatė, kad net šerinininkų ir pačios KLCT tarpe tam reikalui dirva neparušta, atšoko ir net bandė kitus apskelbti "Joneliais durneliais", nesupratusiai reikalą.

Šiaip ar taip, iš ginčų paaiškėjo, kad ir pačioje KLCTaryboje "NL" laikraščio reikalui nėra vienos nuomonės. Senieji KLCT kūrėjai, atrodo, norėtų, kad "NL" siektų atstovauti galimai platesnei Kanados visuomenei, o socialistinė grupė norėtų ją perkelti į b-ve. Mat, paskutiniai dvejų metų su apie 300 išplatintų šerų, daugiausia socialistinės krypties žmonių tarpe, užtikrino visišką jų persvarą. Laikraščio perdavimas b-vei būtų praktiškas jo atidavimas Kanados socialistams, kuriems per b-ve būtų daug lengviau jį išlaikyti savo rankose, kaip per KLCT, kurios atėitis, ryšium su besikuriančia KLB, nebėra nei labai tvirta, nei aiški.

Naujon b-vės valdybą išrinkti: p.p. Knystautas, Kardelis, Juskevičius, Leknickas ir Parojus, o rev. komisijon — p.p. Juodviršis, Adomonis ir Kęsgaila.

Dalyvis.

— Pereitą sekmadienį, gražioje gegužinių vietoje įvyko moksleivių ateitininkų susirinkimas.

Kvalifikuotas auto mechanikas

privačiai taisau įvairiom ligom sergančias mašinas

už pusę kainos

kaip kitur. Dirbu Ford garaže, turiu Canadian mechanic License

JUSTINAS KERPIS

21 McKenzie Cresc. Toront, Ont. Telefonas LO. 0601

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą

pigiaai atlieka STANLEY VASARAJŠ (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

**AR JUS PAGEIDAUJATE?
PIRKTI NAMUS?**

PAR DUODAMA:

8-nių automobilių remonto garažas ir gazolino tankas, antras pastatas su krautuve 6 kambarių butas dviems šeimoms. (Bloor-Lansdowne rajone). Kaina tikrai \$20.000. Įmokėti iš karto \$10.000 arba siūlant geriausią kainą.

Namas už \$10.500 (Crawford-Bloor rajone) atskiras, alyva apšildomas, 5-kių kambarių, dviejų aukštų. Prie namo dvigubas garažas.

Namas už \$10.900 — 7-nių kambarių, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniui apšildomas. Atskiras. Prie namo garažas. Įmokėti tik \$5.500. (Sunnyside rajone).

★

Kreiptis: A. GARBENIS — vakarais — HY. 1543

arba V. ANDREJAUSKAS-Andrews

H. M. DAVY & Co

REAL ESTATE BROKERS

105 RONCESVALLES AVE.

TELEF. LA. 2763 arba LA. 6101

KINO "CENTRE"

772 Dundas St. W.

Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak.

Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, liepos 12-14 d.

1. BUCCANEERS GIRL, spalv., su Yvonne De Carlo, Ph. Friend
2. SILENT CONFLICT — su Hopalong Cassidy

Pirmadienį — trečiadienį, liepos 16-18 d.

1. KEY TO THE CITY su Clark Gable ir Loretta Young
2. SCARED TO DEATH, spalv., Bela Lugosi ir George Zucco

LINKSMI IR ĮDOMŲ PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Iškirpkite ir pasilaikykite

Miesto centre RESTORANAS. Maloni vieta atsivėsinti, ir pasivaikinti šaltais gėrimais, leda, bei kitu įvairiu skaniu maistu. Oras šaldomas.

KVIEČIAME

vietos ir iš kitur atsilankiusius lietuvius pasinaudoti tik savu restoranu

CHARLES RESTAURANT

384 YONGE ST. (kampas Gerrard St.), Toronto, Tel. EM. 4-5090

Atliekami įvairūs vertėjo patarnavimai

pas advokatus, teismuose, konsulatuose, imigracijos, biznio ir kitose įstaigose. Parašomi anglų kalba raštai, padaromi įvairių dokumentų ir jų norašų notaro patvirtinti vertimai.

Duodamos anglų kalbos pamokos ir konversacijos.

Visi patarnavimai atliekami skubiai ir neatidėliojamai.

ADOLFAS BAJORINAS

Kreiptis į "Tėviškes Ziburių" redakcijos patalpas 941 Dundas St. W., šokiadieniais nuo 7 val. vak. iki 8 val. vak., išskyrus antradienius. Tel.: EM. 3-4265.

Kitu metu: 43 Thome Cres., Toronto, Ont. Telef.: ME. 8951.